

68. évf., 2014. XI. 27., 36. szám

Jó Pajtás

Ára 50 dinár

*Bagi Natália és Bezeg Réka,
a 4. Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyünk
óbecsei díjazottjai*

Jó Pajtás Saktorna Bajsán

Versenyek lesznek jövőre is

Magán régen volt 1966 tavasza, amikor megtartották lapunk első Nyelvművelő versenyét. Ebből nőtte ki magát a Szűcs Imre Gyermekversmondó Verseny, melyet az idén november 8-án tartottunk meg Udvarnokon. A rendezvény fél évszázaddal ezelőtt sokkal tömegesebb volt, már csak azért is, mert sokkal több magyar diák volt Vajdaságban, ám a szorgalom, az igényesség, a rátermettség úgy tűnik, változatlanul megvan.

Hirtelenjében mégsem tudnám megmondani, mennyien versengtek akkor, az utóbbi években azonban átlagosan 15–20 helyesből 60–80-an. Örülünk nagyon az érdeklődésnek, hisz akik megteszik az utat Udvarnokig, versenyünk névadójának szülőfalujáig, azok valóban tisztelik a szép szót, legalábbis jó úton haladnak, hogy anyanyelvük „mestereivé” váljanak, és egyszer továbbadják tudásukat a következő nemzedéknek. Ebben sok-sok tanár, tanító segíti őket, és a szülők támogatása sem lebecsülendő.

Verset mondani sem egyszerű

Sakkversenyünk ugyancsak a hatvanas évekre nyúlik vissza. A távoli 1968 decemberében Csókán rendezték meg lapunk első sakkversenyét. Kisebb kényszerszünetektől eltekintve minden évben megrendezésre került (1970-ben a diákolimpia, majd 1988-tól 1994-ig gazdasági és egyéb nehézségek

miatt elmaradt), így ha jól számolunk vissza, akkor az ideai verseny volt a sorrendben 39. Ha átlagosan 150-en vettek részt egy-egy tornán – bár a visszaemlékezők szerint ennél többen, néha 300-an is összesereglettek –, akkor az össz versenyző száma minden bizonnyal több ezerre, akár 6-7 ezerre is tehető. Erre is büszkék vagyunk. Örömről még nagyobb lenne, ha a Jó Pajtás sakkversenyén több magyar ajkú diák versengene. Az idén Magyarcsernyéről, Gunarasról, Bácskossuthfalváról, Zentáról érkeztek tömegesebben Bajsára. Nagyobb sikerekre még várni kell, de van idő felzárkózni a legjobbakhoz. Reméljük a versenyünknek otthont adó Testvériség-egység iskola diákjai is kedvet kapnak a sakkbábukkal való ismerkedéshez, játékhoz.

Az eredményhez mindenkinek gratulálunk. Találkozunk jövőre is a Jó Pajtás rendezvényein! Addig azonban bemutatjuk a kimagasló tehetségeket lapunk következő számaiban.

N-a

Címlapfotó: Nagy Magdolna

A sakkversenyünknek otthont adó bajsai iskola

Ősz

Elkezdődött az iskolaév,
de már közeleg a félév.

Az avarban sündisznó alszik,
kicsi lépteinek hangja hallik.

Itt van az ősz,
amit minden évszak tetőz.

De ekkor jó a vadász,
megérett a kalász.

Meglát egy rókát,
közben füttyül egy nótát.

De a fegyver süket,
mikor lesz már szünet.

**Kovács Gábor, 7. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

Olvass bennünket a jövő héten is!

Még egy bő hét, és itt a Mikulás! Azután még csak egy-két-három hét, és Meljőn a várva várt karácsony, vele együtt az ünnepek sora, és a téli szünet. Gondolatban már biztos készülődtek, és igazatok van, mert tényleg jó lenne hasznosan tölteni az időt. Úgy, hogy pihenjete is, szórakoztatok is, tapasztaljatok is.

Addig azonban együtt leszünk: a Jó Pajtás decemberben háromszor jelenik meg: 4-én, 11-én, és dupla számmal jelentkezünk 18-án. Máris készítjük a téli olvasmányokat a téli pihenőre, aztán vagy lesz hó, vagy sem. Olvasmány biztos lesz fejtörővel, viccekkel, mindennel, ami kell.

Mai számunkban még két nagy novemberi rendezvényünkre tekintünk vissza, ezúttal is gratulálva minden résztvevőnek. Büszkék vagyunk, hogy a Jó Pajtás égisze alatt kiváló versmondók, és ugyancsak kiváló sakkozók találkozhatnak.

Következő számunkra is tartogatunk érdekességeket. A poszteren a foci világ egyik eminens tagja kap helyet a ti kérésetekre. Többet nem árulunk el, inkább ezúttal is azt tanácsoljuk: olvassatok bennünket a jövő héten is!

Natália és Réka kedveli a verseket

A z óbecsei Petőfi Sándor iskola tanulói az udvarnoki versmondó vetélkedőnk igen eredményes szereplőinek bizonyultak az idén

A Jó Pajtás 44. nyelvművelő vetélkedőjén, az Udvarnokon megrendezett 4. Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyen 70 általános iskolás diák jelentkezett Bácskából, Bánátból és Szerémségből. Ily módon emlékeztek meg a 23 éve elhunyt Szűcs Imre költőről, a Jó Pajtás egykori munkatársáról, akinek a szülőfalujában és születésnapjához kötődően, valamint a magyar nyelv napjához közel eső időpontban szervezik meg a versenyt. Ezzel szeretnék életben tartani a Jó Pajtás nyelvművelő versenyének hagyományát is.

Valójában a vetélkedő egyik célja a vajdasági költészet népszerűsítése. A diákoknak és a főkészítő tanítóknak, tanároknak az idén is nagy segítséget jelentett a Forum Könyvkiadó Vállalat gondozásában tavaly napvilágot látott Ezüsttulipán című kötet.

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói sikeresen szerepeltek, a hetedikes Bagi Natália első lett a 7. és 8. osztályosok kategóriájában, a hatodikos Bezeg Réka pedig harmadik az 5. és 6. osztályosok korcsoportjában. Őket láthatjátok a címoldalon.

Mindkettőjük nevével, fényképével találkozhattok már a Jó Pajtásban, ugyanis Nati az idei népmesemondó verseny győzteseként is szerepelt, Réka pedig a zágrábi asztalitenisz verseny megmérettetésén jeleskedett. Arról beszélgetünk, hogyan sikerült ilyen szép eredményt elérniük. Nati már kiskora óta járt szavalóversenyekre, s kitarásának köszönhetően érte el ezt a szép eredményt.

– Igen – kezd a mesélésbe Nati –, elsős korom óta ott vagyok a szavalóversenyeken, s most végre első lettem. Emlékszem, sokszor izgultam... Most az Ezüsttulipánból választottam ki Herceg János Bácskai tájak bivalyokkal című versét. Nekem nagyon megtetszett, habár nem is értettem meg minden sorát. Köszönettel tartozom Benák Erzsébet magyartanárnőnek, aki sokat foglalkozott velem. Részenként tanultam meg a verset hangsúlyozni. A tanárnő kiültetett az ablakba, hogy lássam a fákat, az akácfát.

– Hogy volt Udvarnokon?

– Egy kicsit izgultam, mikor kiálltam a színpadra, mert azt gondoltam, a nyolcadikosok biztosan szebben szavalnak, de ott volt előttem az osztályfőnököm, a magyartanárnőm, Kuszli Angéla, aki azzal bocsátott el, hogy ő lenne a legbüszkébb, ha most érnék el eredményt. Nagyon boldog vagyok, hogy első lettem. Sokan gratuláltak: a tanáraink, tanítóim, szüleim, barátaim, barátnőim, aztán a Facebookon sorjázta a gratulációkat.

– Egy hetedikes lány nemcsak a versesköteteket bújja, ugye?

– Nagyon kedvelem a verseket, Petőfit, József Attilát, de olvasni is szeretek. Most éppen Leiner Laura: Szent Johanna gimi című könyvét olvasom. Fél osztály a fiatal írók könyveit bújja.

– Mik a terveid?

– Nagyon szeretnék eljutni a Himnusz és Szózat szavalóversenyre, a magyartanárnőm múlik, engem nevez-e be.

– Mesélj a hobbidról!

– Nagyon szeretek táncolni. Háromévesen már balettre, nyolcévesen pedig a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör diszkó-, majd latin-amerikai táncóráira jártam. Nagyon sajnálom, hogy nem mehettem Isztambulba, ugyanis akkor anyukám nem engedett márciustól táncra, mert leromlottak az osztályzataim az iskolában. Ősz óta azonban ismét táncokol Bognár Renáta csoportjában. Most éppen a karácsonyi műsorra készülünk.

– Ennyi elfoglaltság, tanulás mellett jut idő szórakozásra?

– Igen, szeretek sétálni a barátnőmkel a Tiszán.

– Hogy mit üzenek a Jó Pajtás olvasóinak? Legyenek kitaróak, ha valamit nagyon szeretnek csinálni, ne hagyják abba, ha nem sikerül először, lehet, hogy másodszor sikerülni fog.

Réka is szavalt már, de ilyen megmérettetésen még nem vett részt.

– Engem is a tanárnő készített föl a versenyre – kapcsolódik a beszélgetésbe Réka, a verset is ő választotta nekem, s megtetszett Böndör Pál Az a hernyó című verse. Mi is sokat gyakoroltunk, de nem volt nehéz, mert nekem tetszik a vers. Először mentem versenyre, s győztem. A tanárnő nagyon büszke rám, de én is magamra.

– Te izgultál-e a színpadon?

– Egy kicsit.

– Mi a hobbid?

– A pingpongozás. Szeretek olvasni is, most olvasom Tea Stilton Jéghercegnőjét. A diszkótánc is fontos a számomra.

– Mit kaptatok a versenyen?

– Díszoklevelet, könyvjutalmat.

Itt van a tanárnő is, aki csak dicsérni tudja a lányokat.

– Nati nagyon igyekvő, kitaró – mondja a tanárnő – sokat gyakoroltunk, a versnek szinte minden mondatát átbeszéltük. Az akkori szegénységet, a bivalyt, amit soha nem látott, csak az interneten... Azt a képet kellett maga előtt látni, ami nincs... Amikor megértette, akkor kezdtük a hangsúlyozást gyakorolni.

– Réka nagyon jó előadó, az arcjátékával el tudja játszani a mondanivalót. A vers is játékos... Nagyon örülünk a szép eredményeknek, és szinte biztos, hogy jövőre is ott leszünk a Szűcs Imre-szavalóversenyen.

Konc Erzsébet

Sosem jártál még diákújság szerkesztőségében? Nincs ilyen a környezetedben? Nem csodáljuk, hiszen kevés kivételtől eltekintve az iskolákban nem tudják, mi az a diáklap. Pedig érdekes készíteni. Legutóbb Bácskossuthfalván találtam egy fiatal szerkesztőséget, akiket azonban nem sikerült lefényképeznem, mert lemerült a fényképezőgép akkumulátora, ők viszont újságot nem tudtak adni, mert már elfogyott. Hát, valahogy így állunk, a semmi peremén. S ez még a jobbik példa volt, hisz nem divat már az iskola lapjának készítése. A legtöbb helyen azt mondják, nincs rá pénz.

Ákik olyan szerencsés helyzetben vannak, hogy belekóstolhatnak az újság olvasása mellett a lapkészítésbe is, azok értőbb olvasóvá válnak. Sőt, az sincs kizárva, hogy egyszer felnőttként is a média hozza meg számukra az érvényesülés lehetőségét.

Az iskolák honlapjait böngészve az látható, hogy azért a tehetségesebb diákok bebetörnek a világhálóra. Ha egy tudósítást, interjút készítenek, azzal már kis újságírókká váltak. A magyarországi due.hu honlap fiatal munkatársai például ellátogattak a Kerék Általános Iskola és Gimnázium Mozaik című lapjához, mert ugyanarra voltak kíváncsiak, mint mi. A Mozaikot Nagy Eszter vezeti. Az iskolának ugyan már pár éve létezik újságja, de az inkább felsősöknek és gimnazistáknak szól. A Mozaikot 3. és 4. osztályosok írják, és ők is olvassák, amikor az megjelenik. Ugyanis a szerkesztőség az idén alakult, eddig inkább az újságírás alapjaival ismerkedtek, íráskészségüket fejlesztették, és megtanulták, hogyan kell jól kérdezni. Vendégeket is fogadtak már a

Diáklapot készítenél? Nem lehetetlen!

média számos területéről, így a gyerekek élesben is kipróbálhatták a tanultakat.

A due szerint ugyan nincsenek sokan, de mindenki vidám, felszabadult, hiszen a tanításnak már lényegében vége. A tanárnő fiatal, az idén kezdett az iskolában dolgozni, a gyerekeken pedig látszik, hogy szeretnek hozzá járni.

Az óra a tanultak átismétlésével kezdődik. Szinte mindenki pontosan el tudja mondani, mi az a hír, és együtt felsorolják, milyen fajtái léteznek a műfajnak. És még csak 9–11 évesek. Ez után következnek a gyakorlati feladatok: hírt fogalmaznak, történetet írnak, és cikkeket értelmeznek. Egy óra alatt annyi témát érintenek, amennyit máshol fél évig oktatnak.

Egész órán jó a hangulat, egymást (és néha a tanárnőt) is ugratják néha. (Sőt: néha még egy-egy pikánsabb, vagy közéletibb poén is elhangzik.) Összességében a gyerekekre nagyon jó hatással van az, amit tanulnak, hiszen érdeklődők, mernek kérdezni, és nem ijednek meg, ha valami váratlan dolog éri őket (például, ha valaki egész órán figyeli őket, és jegyzeteli, amit csinálnak). A Mozaik első számához pedig már készen állnak a cikkek: interjúk, hírek, receptek, kelesztrejtvények.

Noha anyaországi példáról van szó, és bizonyosan nem vesszük kezünkbe a lap számait, sok sikert kívánunk a készítéséhez!

N-a

Legismertebb a hír, de a publicisztikához sorolható a riport, az interjú, a glossza, a jegyzet is gyakori, és igen olvasott műfaj a kritika és a kommentár is.

Amikor tudósítást küldetek nekünk, leginkább hírt küldetek. Ne feledkeztek meg a fő hírelemekről: a ki, mi, mit, miért, hova kérdésekre ajánlatos megadni a választ. A szövegtörzsből például a magyarországi iskolalátogatásból kimaradt, hogy mely helységben található a Kerék Általános Iskola és

Gimnázium. Szerzője bizonyosan azt hitte, ezt mindenki tudja.

Az általános iskolások másik kedvenc műfaja az interjú. Az interjú beszélgetés, ám nem minden beszélgetésből lesz interjú. Fontos, hogy a téma érdeklődésre számot tartó és időszerű legyen. A tematikus interjú a témát állítja a figyelem középpontjába. A kérdések a téma körül forognak, a személy,

aki nyilatkozik, másodlagos. Az ábrázoló interjúban a személy a fontos, pl. egy költő, író, zenész, énekes, színész, politikus stb. A személyt állítja a középpontba. Fontos, hogy a kérdéssorozat megkezdése előtt legyen bevezető. Ábrázoló interjúnál röviden be kell mutatni az alanyt (nem mindig magától értetődő, hogy kiről van szó), és azt is, hogy most éppen minek kapcsán beszélünk vele.

Az újságírói műfajok

Tapintat, türelem a másik emberrel szemben

Tolerancianapi szavalóverseny az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben

Hetedik alkalommal szervezte meg november 14-én, az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör tolerancianapi szavalóversenyét a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság és az óbecsei önkormányzat támogatásával.

Nagy Klára, a kultúrkör titkára köszöntötte a szavalókat, a szülőket, nagyszülőket, majd néhány szót szolt a tolerancia napjáról:

– A tolerancia tisztelet, mai sokszínű és gazdag világunk és kultúránk elfogadása és megbecsülése. Községünk már évek óta a lakosai békés együttéléséről ismert. A sok nemzetiség, a multikulturalizmus, a vallás szabadsága számunkra olyan kincs, amellyel a világban kevesen dicsekedhetnek, s még kevesebben nálunk, Szerbiában. Mi, óbecsieiek megmutathatjuk, és meg is kell mutatnunk azt, hogy sokkal gazdagabbak vagyunk azoknál, akik híján vannak a kulturális, vallási sokszínűségnek. A községben mintegy tizenöt különböző nemzet, nemzeti közösség él már évtizedek óta tisztességben, békeességben egymás mellett, egymással. Ez a kivételes helyzet bátorított fel bennünket arra, hogy megszervezzünk egy ilyen rendezvényt, amelyen bemutatjuk és megmutatjuk a másságból, annak elfogadásából eredő együttélés áldásait. Célunk, hogy megmutassuk országszerte a különböző kultúrák és nemzeti hagyományok együttélésének előnyeit, hogy nemcsak toleráljuk, hanem elfogadjuk a sokszínűséget, támogatjuk a másikat, tiszteljük egymás kultúráját, hagyományait – mondta köszöntőjében.

A megmérettetésen a magyar tannyelvű osztályba járók szerb, míg a szerb tannyelvű osztályba járók magyar nyelven szavaltak. A szavalóverseny nagyon közkedvelt a község tanulói között, hiszen 153 szavaló jelentkezett be Óbecséről, Bácsföldvárról és Dreáról.

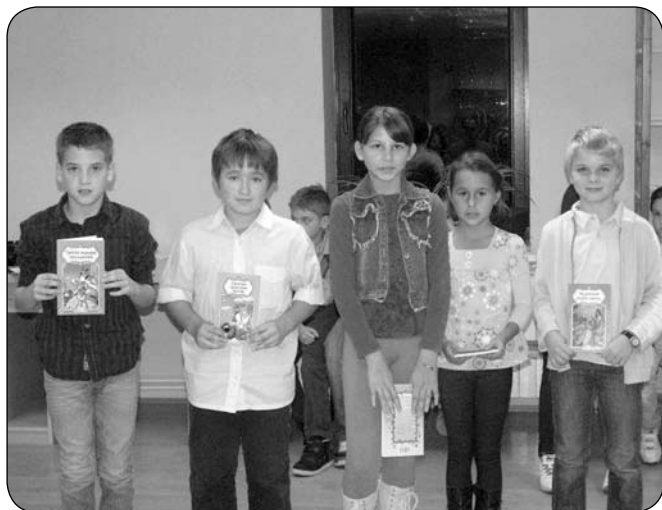
Élmény volt hallgatni Slobodan Stanišić, Dušan Radonić, Miroslav Antić, Jovan Jovanović Zmaj, majd Valkovics Edit, Tamkó Sírátó Károly, Osvát Erzsébet, Weöres Sándor, Petőfi Sándor, Szűcs Imre, Fésűs Éva, Mentovics Éva, s más költők verseit.

A szerb nyelven szavalókat Galgó Ferenci Andrea, a községi tanács oktatással, művelődéssel és civil szervezetekkel megbízott tagja, Ricz Róbert, a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör elnöke és Kancsár Izabella, az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának média szakos hallgatója bírálta el.

Az I. és II. osztályosok között hat díjat osztott ki a zsűri.

1. Varró Todor (Zdravko Gložanski iskola)
2. Kiskomáromi Zsolna (Petőfi Sándor iskola)
3. Pálinskás Róbert (Zdravko Gložanski iskola)

Különdíjasok: Gyurcsik Bendegúz (Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár), Hajdú Tímea (Samu Mihály iskola) és Szél Adrián (Zdravko Gložanski iskola)

A negyedikesek

III. és IV. osztályosok:

1. Mecek Mia (Sever Đurkić iskola)
2. Nagy Noémi (Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár)
3. Károlyi Egon (Petőfi Sándor iskola)

Különdíjasok: Fehér Szabina (Petőfi Sándor iskola, Drea), Tallós Martina (Samu Mihály iskola), Horvát Anna (Sever Đurkić iskola) és Gyorgyás Dániel (Samu Mihály iskola).

V. és VI. osztályosok:

1. Balog Eléna (Zdravko Gložanski iskola)
2. Bozsóki Nina (Sever Đurkić iskola)
3. Živković Loretta (Zdravko Gložanski iskola)

Különdíjas: Nagy Márk (Zdravko Gložanski iskola)

VII. és VIII. osztályosok:

1. Bezeg Bettina (Sever Đurkić iskola)
2. Budai Viktor (Sever Đurkić iskola)
3. Varnyú Kinga (Petőfi Sándor iskola)

Különdíjasok: Lengyel Anna (Petőfi Sándor iskola) és Gucunski Goran (Sever Đurkić iskola)

A magyar nyelven szavaló diákokat Nagy Cigura Mónika, a Közgazdasági-Kereskedelmi Iskola magyartanárnője, Balázs Martina, a Népkönyvtár munkatársa és Péter Lea, a Gimnázium negyedikes tanulója, Kazinczy-érmes szavaló hallgatta meg és rangsorolta.

I. és II. osztályosok:

1. Lara Drobina (Sever Đurkić iskola) és Spajić Ognjen (Zdravko Gložanski iskola)
2. Subakov Vasja (Zdravko Gložanski iskola)
3. Nikolić Iva (Zdravko Gložanski iskola)

Különdíjasok: Vukosavljev Isidora és Kobilarev Aleksandra (mindketten a Zdravko Gložanski iskola tanuló)

III. és IV. osztályosok:

1. Koložvari Dejna (Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár) és Đurkić Aleksa (Zdravko Gložanski iskola)
2. Dobanovački Nikolina (Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár)
3. Stefan Janković (Sever Đurkić iskola)

Felsősök:

1. Đukić Tamara és Tomazović Dalija (mindketten a Sever Đurkić iskola tanuló)
2. Gulyás Livia (Zdravko Gložanski iskola)
3. Meszáros Viktor (Sever Đurkić iskola)

Minden tanuló díszoklevelet és ajándékot kapott, a díjazottak pedig könyvjutalomban is részesültek.

Koncz Erzsébet

A felsősök

Kukori, Kotkoda, tojásból lesz a csoda

Ismered-e a magyar rajzfilmeket?

Azt hinnéd, alig van magyar rajzfilm a sok-sok angol nyelvű mellett. Pedig nincs igazad, mert igenis van. Nagyon is érdekes, értékes, „időtálló” rajzfilmek sorát sorakoztatjuk most fel. Az Erdélyben megjelenő Napsugár gyermeklap szerkesztője, Zsigmond Emese kísérelte meg összegezni a magyar rajzfilm kiváló darabjait, és mint látjátok, igazán tekintélyesre nőtt a lista.

A rajzfilmről először Walt Disney jut eszünkbe, pedig őt megelőzően is születtek hasonló alkotások, később pedig egész sor értékes, nagyszerű rajzfilm, melyek, ha vagyont és világsikert nem is, de rangos díjakat és milliányi gyermeknéző szeretetét meghozták alkotóiknak. Lássuk, kik voltak ezek az alkotók!

Walt Disney 1923-ban kezdte pályafutását. Itthon 1914-ben Kató Kiszly István grafikus készítette először rajzfilmet. Macskássy Gyula 1932-ben saját stúdiót alapított, ahol közel 150 reklámrajzfilm készült. Az ő munkája az első magyar rajzolt játékfilm, A kis kakas gyémánt félkrajcárja 1951-ből és a Peti-sorozat, amely 1962-től ment a mozikban.

Gusztáv

A Gusztáv-sorozat 1964-ben indult, Dargay Attila, Nepp József és Jankovics Marcell közös ötlete alapján. 120 részes, 70 ország vette meg, és vetítette le. A Mézga család 1968 óta nem veszít népszerűségéből. Ez Romhányi József és Nepp József humoros szövegének valamint Nepp József, Ternovszky Béla, Jankovics Marcell rendezői ötleteinek egyaránt köszönhető. Külföldön is nagy sikere volt. Negyedik sorozat

A nagy hoho-ho-horgász

tát 2010-ben mutatták be.

Bálint Ágnes 1971-ben indult Kukori és Kotkoda sorozatát Mata János tervezte és rendezte. Nemcsak a gyerekek szerették: a férjek és feleségek is nevetve ismertek magukra a két főhősben. Ugyancsak Bálint Ágnes forgatókönyve alapján készült egy sereg népszerű bábfilm, legtöbbjük Foky Ottó rendezésében. A Tévéc Maci, A Futrinka utca lakói, a Mazsola és Tádé, a Mirr-Murr, a kandúr, a Misi-mókus kalandjai tulajdonképpen tévére alkalmazott bábszínház volt. A Frakk, a macskák réme papírkivágásos technikával készült, és Nagy Pál rendezte.

Mézgáék

A Süsü, a sárkány című bábfilmsorozatot 1976 karácsonyára kapták ajándékba a magyar gyerekek. Csukás István meséjéhez Lévai Sándor tervezett bábokat, Bergendy István szerzett zenét. A rendező Szabó Attila, Süsü hangja Bodrogi Gyula volt. 1973-ban készült el az első egész estés magyar rajzfilm, a János vitéz, Jankovics Marcell alkotása, akárcsak az 1982-es Fehérlófia. 1977-ben Jankovics Marcell újtárra indította értékes Magyar népmesék, majd a Mondák sorozatát. 1977-ben Cannesban Arany Pálma díjat nyert, 1974-ben Oscar-díjra jelölték. Aki meg is kapta az Oscar-díjat, a ma Kanadában élő Rofusz Ferenc, 1981-ben A légy című filmjéért. A Vízipók-csodapók című rajzfilmsorozat 1982-ben indult, Szombati Szabó Csaba, Szabó Szabolcs és Hauli József rendezte.

Nagy rajzfilmes trió Dargay Attila rendező, Sajdik Ferenc grafikus és Csukás István író, akik a Pom-pom meséi és A nagy hoho-ho-horgász sorozat alkotói. Dargay Attila ismert irodalmi művekből készített egész estés rajzfilmeket.

Dr. Bubó

Vuk

Fazekas Mihály nyomán a Lúdas Matyit, Fekete István regényéből a Vukot, Jókai Mór meséje alapján a Szaffit. Ternovszky Béla rendező alkotása, a Macskafogó magyar-német-kanadai rajzfilm. Forgatókönyvét ugyanaz a Nepp József írta, aki a Lúdas Matyi, a Saffi és a Hófehér szellemes szövegkönyvét.

M. Tóth Géza Maestro című térhatású animációja 2005-ben több mint 25 nemzetközi fesztivál versenyprogramjában szerepelt, értékes díjakat kapott otthon, Magyarországon és külföldön. 2007-ben Oscar-díjra is jelölték.

Kukori

Ez év februárjában Szederkényi Bella 200 nagynevű rajzfilmet győzött le, amikor Orsolya című rajzfilmjével megnyerte a brüsszeli fesztivál nagydíját. A magyar rajzfilmeket fantáziadús képi világ, kimeríthetetlen ötletesség, humor és nyelvi lelemény jellemzi.

Vízipók-csodapók

A mikor 1969-ben a két amerikai űrhajós a Holdról először tekintett a Földre, meglepetten fedezte fel, hogy szabad szemmel egyetlen emberi alkotás vehető ki Földünk felszínén: a kínai nagy fal.” – így kezdődik Polonyi Péter, magyar politológus és a kínai társadalom és kultúra jelentős kutatójának könyve, Kína története. Egyesek szerint valóban igaz, mások szerint csak legenda, hogy a Holdról is látható az emberi kéz építette leghosszabb építmény, a kínai nagy fal.

Vannak olyan emberi létesítmények, amelyek sokkal többek, mint egyszerű építmények. A világ egyik csodája az az emberi kézzel épített remekmű, amelyet (ezt már biztosabban állíthatjuk) az egyiptomi piramisok mellett elsőnek pillantanánk meg, ha a világúrból utaznánk Földünk felé. A kínai nagy falról mindannyian hallottunk már, de még mindig megtudhatunk róla valami újat és csodálatosat, még mindig a puszta látványa elkápráztat bárkit.

Rögtön az elején azt kell letisztáznunk, hogy a falnak elsődleges szerepe a védelem volt. Nomád (elsősorban mongol) törzsek Kína elleni folytonos támadásai miatt volt szükség védelmi rendszer kiépítésére a birodalom északi és északnyugati határai mentén. Azonkívül fontos volt a közlekedés, kereskedelem és az áruszállítás szempontjából is. Elsősorban a császári futárok és karavánok használták kereskedelmi útvonalként a falat. Egyben elszigetelő sávot alkotott Kína és a világ többi része között, ezzel Kínának valamilyen titokzatosságot adományozott Európa és a világ előtt.

A majdnem 9000 kilométer hosszú fal felépítése évszázadokig tartott. Magassága 10 és 16 méter között váltakozik, szélessége kb. 7-8 méter. Térségtől térségig eltérő a magassága, szélessége, sőt más-más alapanyagokól készült. Az alapanyagok közül említsük meg, hogy a tégláktól, kövektől, földtől és agyagtól kezdve egészen a fáig szinte mindent belekombináltak az építészek, egyesek szerint még rizst is. Valójában

A kínai nagy fal

A leghosszabb építmény a bolygónkon

Turisták látogatják meg a csodálatos építményt

egy összetett, erődítmények sorozatából álló védelmi rendszerről van szó. Közép-Ázsiától egészen a Sárga-tengerig húzódik. Nagy része sziklás vidéken épült, helyenként több száz méter tengerszint feletti magasságon. A munkálatok kezdetei az i. e. harmadik századra tehető, Csing Si Huang kínai császár uralkodása idejére. Már jóval korábban is léteztek különféle falrendszerek, amelyeket idővel elkezdtek összekötni és megerősíteni. Az utolsó falszakaszt a XVII. században építették. Több uralkodóhoz járult hozzá építéséhez és növeléséhez, ezek a Han, Szuj és a Ming, amely uralkodóház idején készült el a fal leghosszabb része, a XIV. és a XVII. század között. Ami biztos, hogy több mint egymillió ember vette ki a részét a fal elkészítéséből a századok folyamán. Építése alatt sokezen (egy adatok szerint 400 000-en) vesztették életüket. Állítólag sok elhunyt munkás holttestét is beleépítették a falba, emiatt vannak, akik a „könyvek falának” is nevezik.

A falon számtalan torony van, ahova katonákat, védőőrséget helyeztek el. A jelenlegi állapota a XIV. és XV. század folyamán alakult ki.

A falat számos híres utazó megcsodálta, közöttük Ibn Battuta marokkói felfedező is.

A kínai nagy fal ma már csak darabokban maradt meg. Sajnos egyes részei leomlottak, sokan innen szállították el az építőanyagokat, téglákat saját szükségleteikre, néhol a fiatalok firkáltak rá... Mindennek ellenére a kínai nagy fal nemcsak Kína, hanem a világ egyik legfontosabb turisztikai látványossága. 1961-től a kínai állam védelem alá helyezte mint kulturális emlékművet. 1987-től az UNESCO a világörökség helyszínei közé sorolta be. A legszebb és legpompásabb részeit, főleg azokat, amelyeket az 1950-es években felújítottak Peking környékén, turisták milliói látogatják meg évente. Ha egyszer alkalom adódik rá, ne mulasszuk el, hogy séttát tegyünk ezen a csodálatos építményen.

Gyarmati Balázs történész

A kínai nagy fal

Egyes részek ma már romokban hevernek

Események nyomán

1701. november 27. – Megszületett **Anders Celsius** svéd tudós, asztronómus. Az általa bevezetett hőmérsékleti skálát a mai napig használjuk, amelynek 0 pontját a jég olvadáspontja határozza meg. A másik fix pont a víz forráspontja, amelyhez a 100 Celsius-fok értéket rendeljük.

1895. november 27. – Megalapították a **Nobel-díjat**. Alfred Nobel 1895. november 27-én kelt végrendeletében rendelkezett úgy, hogy vagyonának kamataiból évről évre részesedjenek a fizika, kémia, fiziológia és orvostudomány, továbbá az irodalom legjobbjai és az a személy, aki a békéért tett erőfeszítéseivel a díjat – és a vele járó, jelenleg körülbelül egymillió svéd koronát (körülbelül 30 millió forintot, illetve 115 ezer eurót) kiérdemli. 1968-ban a tudományos munkásság nobeli elismerése kiegészül a Közgazdasági Alfred Nobel-emlékdíjjal. Ezt a Svéd Bank (Sveriges Riksbanks) kezdeményezte a pénzintézet fennállásának 300. évében, s a díjat hivatalosan Alfred Nobel-Emlékdíjnak nevezik, tehát nem közgazdasági Nobel-díjnak.

1887. november 28. – Megindult Budapest első „villamosított közúti vasút” vonala, vagyis az **első villamos**. A Nyugati pályaudvar és a Király utca között közlekedett a Siemens & Halske villamosjárata a Nagykörúton. A jeles

esemény egy hétfői napra esett, az első villamos délután fél háromkor indult el. A Nyugati pályaudvar elé megépítették az ideiglenes kocsiszínt is. Az 1000 mm nyomtávolságú vonalon két motor- és egy pótkocsi közlekedett. A legnagyobb menetsebességet 10 km/h-ra korlátozták, de az Andrásy utat ennél is lassabban kellett keresztezni. Itt állandóan lovas rendőr figyelte, segítette a közlekedést. Sötétedés után a vonat elején fehér, a végén vörös lámpát kellett bekapcsolni.

100. november 30. – **Szent András napja**. Szent András apostol, a keleti egyház védőszentje az első században élt. A hagyomány szerint átlósan ácsolt keresztben halt mártírhálát, ezért nevezik az ilyen keresztet andráskeresztnek. A naphoz fűződő szokások célja, hogy a fiatalok megtudják, ki lesz a házastársuk. Például András-napon a lányok böjtöltek, csak három szem búzát ettek, három csepp vizet ittak, s akkor megálmodták, hogy ki lesz a férjük. Számos időjárást jósoló szokás is kapcsolódik András napjához. A néphit szerint, ha András napján esik az eső vagy a hó, ezt követően 40 napig esik. Ilyenkor sok helyen készítettek hagyományokból: a szétszedett fej vöröshagyma rétegeire csipet sót szórtak. 12 réteget elneveztek a 12 hónap nevével, majd újév napján a hagyma rétegeinek állapotából megjósolták a következő év időjárását. András-napkor kezdődtek a disznóvágások, ezért disznóölőnek is nevezték. Amikor a mezőgazdasági munka befejeződött, az asszonyok munkaidejük tekintélyes részét fonással töltötték. November második felében kezdődött a fonás, és gyakran farsangig tartott. Tilos volt azonban fenni az egyházi és népi ünnepeken, jeles napokon, így András, Borbála, Luca napján, karácsony két napján. András-nap éjfélkor beáll a csend ideje, az advent.

1925. december 1. – **A magyar rádiózás napja**. Az első magyar rádióadás emlékére. 1925. december 1-jén este 8 órakor indult meg avatónnepséggel, majd hangversennyel a rendszeres rádiós műsorsugárzás. A műsort

a csepeli szikratáviró állomás 2kW teljesítményű, Telefunken gyártmányú adója sugározta. A rádióadás kezdetben heti 50 óras volt.

1594. december 2. – Elhunyt **Gerhardus Mercator** németalföldi térképész és földrajztudós, aki megalkotta az első modern térképet. Duisburgban 82 éves korában halt meg. Eredeti nevén: Gerhard Kremer Mercator, született 1512.03.05-én. A legjelentősebb alkotása volt, hogy a róla elnevezett hengervetületet alkalmazta a Föld felszínét ábrázoló térképeken. A Mercator-vetületnél a pólusok irányában nő a térkép torzulása, viszont merőlegesek egymásra a meridiánok és a szélességi körök. Ez a szögpontosság a hajózásban volt nagy jelentőségű

1979. december 3. – Japánban bemutatták az első kereskedelmi forgalomba szánt **mobiltelefonokat**. Az első automatikus, analóg mobiltelefon a hatvanas években készült el. Az USA-ban már 1946 óta használtak rádiótelefonokat, de a használható rádiófrekvenciák száma igen korlátozott volt. Ezért a városokat vételi zónákra (cell) osztották, és 1948-ban már megoldható volt az automata kapcsolás. Sok időnek kellett még elteltie azonban, hogy megszülessenek a megfelelő minőségű telefonkészülékek is – az USA-ban a Motorola cégé a mobiltelefonokra vonatkozó szabadalom. Skandináviában 1981-ben, Európában a nyolcvanas évek végén kezdtek tömegesen elterjedni a mobiltelefonok.

A telet át kell vészelni

Ha a madaraink beszélni tudnának, a téli időszakról biztosan azt mondanák: át kell vészelni, hogy életben maradhassunk, tavasszal újra fészket rakhassunk, és fiókákat nevelhessünk. Az itt élő fajok jelentős része „megszökik” a tél elől, dél felé repül, ami a hosszú út viszontagságai és a telelőhelyeken leselkedő veszélyek miatt korántsem kockázatmentes.

Nem könnyű azonban az itthon maradt, vagy a télire észak, északkelet felől hozzánk érkezett madarak élete sem. Természetesen minden a téli viszonyok függvénye. Az utóbbi évek hómentes, viszonylag enyhe telein összehasonlíthatatlannul könnyebb volt madaraink helyzete, mint a nagy havazások, hófúvások, ónos esők és kemény hidegek idején. Az áttelelést az is megkönnyíti, hogy egyes fajok

ilyenkor más elesésre váltanak át. Például a cinegék, amelyek tavasztól őszig kizárólag rovarokat és pókokat zsákmányolnak, télen főként különböző magokat keresgélnek.

Kerti rozsdafarkú

A kis énekesmadarak emésztése rendkívül gyors, következésképp nem bírják az éhezést. A 24 órás koplalás többnyire a pusztulásukat okozza. Ezzel szemben a ragadozók a bőséges zsákmány után akár napokig is elvannak táplálék nélkül. A szük-

Vészhelyzet! Támad az ölyv!

ség arra is rákényszerít egyes fajokat, hogy rájárjanak a dögre. Az ölyvek például gyakran kikezdi a körvadászatok alkalmával megsörétezett és később elpusztult nyulakat, fácánokat. Sajnos éppen az ilyen esetek szolgáltatják az alapot az ölyvek „károsságát”, nyúl- és fácánpusztítását bizonygató hiedelmekhez. Vannak olyan vonuló madárfajok – ezek lehetnek nálunk fészkelők és olyanok is, amelyek északabbról érkeznek hozzánk –, amelyeknek egyes példányai télen is láthatók. A nagy nádasokban élő bölömbika, a nagy kócsag és a szürke gém, ritkábban a cigánycsuk, a házi rozsdafarkú vagy a barátposzáta egy-egy példány megkísérli az áttelelést. Ennek sikere elsősorban az időjárástól függ. Amíg a nád közötti szabad vízfolt nem fagy be, addig a bölömbika életben maradhat. Akár reggeltől sötétedésig elüldögél a lék mellett, és várja a felbukkanó zsákmányt. A halak jönnek is, hiszen ösztönösen

igyekeznek az oxigént jelentő szabad víz felé, ám, ha erősödik a hideg, és befagy ez az „utolsó lehetőség”, az áttelelési kísérlet kudarcba fullad. A télen látható nagy kócsagok és szürke gémelek elsősorban a meleg vízű csatornák mellett próbálkoznak, de megfigyelhetjük őket a legelőn is, ahol apró rágcsálókra lesnek. A házi rozsdafarkú és a barátka a bogyós bokrok közelébe húzódik, cigánycsukokkal pedig a halastavak délnek néző, könnyen kiolvadó részén találkoztam a januári időszakban. Ilyen helyeken többnyire találnak annyi pókot és egyéb sovány táplálékot, ami biztosítja életben maradásukat.

A télen megfigyelhető nagy állatcsoportosulások többnyire mindig ott alakulnak ki, ahol bőségesen áll rendelkezésre táplálék. Sok helyütt télire is töretlenül marad a napraforgótábla, s a szertehullott magok és a magokkal teli tányérok nemcsak az apró rágcsálókat vonzzák oda, hanem a legkülönbözőbb ragadozókat is.

Miért is kaphatta ez a madár a bölömbika nevet?

Esőcseppek

Miközben az esőcseppek a felhőből a talaj felé hullanak, alakjuk nem a gyermekrajzokról jól ismert cseppforma. A rájuk ható gravitáció, légellenállás és a szél ugyan formálhatja őket, ám földre érkezésükkor gömbszerűek, illetve ejtőernyőre hasonlítanak, könnycsepp alakúvá pedig akkor válnak, ha egy ágon, levélen függenek. A cseppek mérete is változó: a laboratóriumban végzett kísérletek alapján ötmilliméteres átmérőnél a légnyomás és az egymással való ütközés miatt az esőcseppek széttöredeznek. A természet viszont nem minden esetben tartja magát a vizsgálati eredményekhez, a Washingtoni Egyetem kutatói ugyanis 8–10 milliméteres esőcseppeket is megfigyeltek már. Hihetetlen, nem? (Ng.hu)

Az év legjobb természetfotóinak albuma

A magyarországi Alexandra Kiadó gondozásában nemrégiben jelent meg az év legjobb természetfotóit összegyűjtő album. A huszonkettedik alkalommal megrendezett megméretetés minden eddiginél szorosabb versenyt mutatott, végül a komoly szakmai elismerést hozó díjakért 98 fotó versengett. A megjelent könyv ezeket a képeket mutatja be, de ez nem minden. A képekhez tartozó izgalmas leírásból megtudhatjuk a művek születésének kalandos, mosolyt keltő vagy éppen tanulságos történetét. (Ng.hu)

A könyv borítóján az ifjúsági kategória első helyezett fotója, Bercz Roland Balázs Halászat című képe látható

Adél-afrikai Londolozsi Rezervátumban, a Kruger Nemzeti Park peremvidékén, Lucien Beaumont felvette, ahogy egy tarajos sül megfutatítja a rátámadó oroszlánokat. Hiába vette körül 17 oroszlán, a tarajos sül nem hagyta magát. Miután az éhes nagymacskáknak elegendő lett a szúrásokból, feladták és odébbálltak.

A tarajos sült a háta közepétől a farkáig 40 centiméter hosszúságot elérő, fekete-fehér, gyűrűs tüskék borítják. A tüskéit védekezésre használja, veszély esetén felmeresztji, majd hátrálva támad az ellenségre, akinek minden egyes mozdulatára egyre mélyebbre hatolnak testébe a tüskék. A tüskék fájdalmas sebeket okoznak. A tarajos sül ugyan veszély esetén valamennyire össze tud gömbölyödni, miköz-

Tizenhét oroszlánt futatított meg a tarajos sül

ben csaknem tüskés golyóvá válik, de ezen a téren a sünnel, amellyel egyébként nem áll rokonságban, nem versenyezhet. Sok találásra adtak okot azok a régi híresztelések, miszerint a tarajos sülök képesek arra, hogy a tüskéiket nyílként a támadó felé röpítsék, úgy, hogy az mélyen beleáll annak húsába. Való igaz, ha az állat csörögve, zörögve rázza tüskéit, a lazán álló tüskék kirepülhetnek, és eltalálhatják az ellenséget. Nem lehet szó azonban célzott „lövés”-ről, sokkal inkább találmányra történő „tüskedobálás”-ról, amely azért néha célba talál. Az állat farkán lévő üreges tüskevégződések keltik a sültre jellemző csörgő hangot, amely figyelmeztető jelzésként szolgál.

Úszni tanul az árva vidrakölyök

Szeptember végén találták meg Kaliforniában, a Coastways Beach nevű tengerparti szakaszon az árván maradt vidrakölyköt. Az arra sétálók furcsa hangokra lettek figyelmesek. Hamarosan kiderült, hogy a különös hangokat egy síró kisvidra hallatja. Miután értesítették a természetvédelmi hatóságot, a körülbelül egyhetes vidrakölyköt elszállították a Monterey Bay Aquariumba, ahol a folyamatos felügyeletnek és ellátásnak köszönhetően megerősödött.

A napokban már tovább lehetett szállítani a chicagói Shedd Aquariumba, ahol úszni tanítják, illetve megtanítják a zsákmányszerzésre és a tisztálkodásra is. A természetben a vidrakölyök az anyjuk felügyelete mellett hetekig tanulnak úszni és merülni.

Denevérkórház működik Ausztráliában

Az Ausztráliában, Atherton városában működő denevérkórházban (Tolga Bat Hospital) elárvult kisdenevéreket gondoznak. A kórház menedékhely is egyben: az idős, állatkertből visszavonult denevérek is otthonra lelnek itt. Az árván maradt gyümölcscdenevérek halálra lennének ítélve a természetben, állandó gondoskodásra szorulnak addig, amíg meg nem erősödnek. A denevérkórház önkéntesei ezért folyamatosan törődnek az apró állatokkal, addig, amíg azok vissza nem térhetnek a vadonba. A denevéreket sokan félelmetes és csúnya állatoknak tartják, de ezt a képet látva talán megváltozik róluk a véleményük.

Monty, a szokatlan kinézetű macska

Monty, a macska az internetezők legújabb kedvence, amelynek igencsak különleges a külseje. A macskának egy genetikai

rendellenesség miatt hiányzik az orrnyergének a csontja, emiatt kisebb légzési problémával küzd, és többet tüszög, mint más macskák, de gazdái elmondása szerint nagyon jól érzi magát, kedves és ragaszkodó állat. A cicát egy állatmenhelyről fogadták örökbe 3 éves korában. Montynak csak nehezen tudtak gazdát találni, de szerencsére mára biztonságos otthonra lelt. Gazdái szerint Monty igazán különleges állat, aki megmutatja mindenkinek: nem kell tökéletesnek lenni ahhoz, hogy szeressenek.

RÜGYFAKADÁS

Süni papa

*Süni papa járt a kertben,
Labdát fogott minden percben.
Rálépett egy faágra...
Megfájdult a kis lába.*

*Lett belőle szúrós labda,
Úgy gurult a zöld bokorba.
Bokor alján nagyot aludt,
S álmodott egy piros kaput...*

**Hajas Gréta, 2. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa**

Padtársam

*Zsófi a padtársam neve,
Egész órán figyelünk vele.
Az egyszerű dolgokat szereti,
Soha nem „csicsázza” magát ki.*

*Kedvenc sportja a dzsúdó,
Én nem szeretem, de neki így jó.
Ezért a fiúknak nagyon ajánlom,
Ha találkozhatnak vele, a szemük ne járjon!*

*Szereti az informatikát,
és utálja a matematikát.
Testvére Szilárd sem semmi,
Vele szokott verekedni.
Sóti Zsófia a teljes neve,
Én ülök a magyarórán vele.*

**Kádár Barbara, 6. osztály,
Kis Ferenc iskola, Oromhegyes-Orom**

Az iskolatáska panaszai

Az én iskolatászkám nagy, piros táska, melyet virágok díszítenek. Van benne mindenféle dolog, amire csak szükség lehet. Benne tárolom a könyveket, füzeteket, tolltartót, vonalzókat, uzsonnádobozt és a tornafelszerelést is. Délután, mikor hazaérek az iskolából, csak a sarokba teszem, és ott áll egész nap. Egyszer váratlan dolog történt. A táskámnak szeme és szája nőtt, majd rikácsoló hangján rám szólt:

– Mit képzelsz magadról, te lány? Én már évek óta hasznodra válok, te meg teletömzs felesleges kacatokkal, ráadásul a nap hátralévő részében a sarokba vágva porosodok? – ripakodott rám.

Én a döbbenettől egy szót sem tudtam szólani. Végül a helyzet megkívánta, hogy megvédjem magam.

– De hiszen azok nem is fölösleges kacatok! – kezdtem a mondani-valóm. – Ez mind az iskolába kell, neked meg az a dolgod, hogy benned cipeljem.

– És pár dolgot sem lehet kivenni? Itt van például a tornaruhád – mondta, és kiköpte a tornaruhámat a tornacipómmal együtt. És ez a sok könyv meg füzet – panaszkodott. – Ebből sem kell az összes – okoskodott, majd a tankönyvek és füzetek fele máris a padlón hevert.

– Állj! – kiáltottam – Ezt rögtön fejezd be! Ha eddig bírtad hordani őket, akkor ezután miért nem?

Az iskolatáska csak nézett, és elgondolkodott. Majd a szája és szemé eltűntek.

Újra bepakoltam a felszerelésem, de ezúttal ezek a táskában is maradtak. Azt hiszem, az iskolatászkám beletörődött a sorsába.

Institőrész Fedra, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Amikor én voltam a bűnös

Már vagy öt éve történt, nem voltam több tíz évesnél, de még mindig jól emlékszem rá. Életem harmadik nagy pereskedése történt a testvéremmel.

Még tél volt, ezért elég hideg lett a kezem, ugyanis épp akkor jöttünk be az udvarról, ahol hó állt. A teraszon, seprével felszerelve lesepertük egymásról a havat, majd a házba léptünk. Lehámoztunk magunkról minden vizes ruhát, szóval harisnyát is cseréltünk. Azaz cseréltünk volna, de közbeszólt egy apró dolog. A csizmának, amit viseltem, félig-meddig levált a talpa. Enikő rögtön mérgeledni kezdett, hogy mindig tönkreteszek valamit, hiába vallottam magam ártatlannak, nem hitt nekem. Valójában pont azért választottam azt a lábbelit, mert tudtam a hibájáról, és egyébként sem akartam az iskolás csizmámat tönkretenni. Amiben voltam, az régen anyáé volt, már majdnem elég nagy volt a lábméretelem hozzá. Egy cseppet sem felesleges zokni felvételével megoldottam az ügyet. Így szólt az igazság, viszont Enikő nem akarta meghallgatni a mondandómat a világ minden kincséért sem. Tettem azt, amit a legegyszerűbbnek láttam. Hisztizni kezdtem, és elbögtem magam. Végre figyelt rám. Ettől nagyon boldog lettem. Csak az a fránya orrfolyás ne lett volna! Még mindig mérges volt rám, de mentőövként felvetette, hogy várjuk meg anyát, ő majd igazolja az állításomat. Nem túl nagy békességben leültünk a tévé elé. Itt is problémáztunk a távirányító birtoklásának jogáért. Addig-addig folyt a harc, míg rájöttünk, ugyanis mindketten ugyanazt a filmet akarjuk nézni. A vita tárgyát az asztalon hagytuk. Egy örökkévalóság után anya megérkezett, és minket meghallgatva, nekem adott igazat. Újra szent volt a béke kettőnk között. A nap hátralévő részét játékkal töltöttük.

Nem éppen sorolnám be ezt a napot a legjobbak közé, de minden jó, ha a vége jó!

Nagy Zsuzsanna, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Amikor esik az eső

Az esős napokon ritkán történik valami érdekes.

Ilyenkor a számítógépemen böngészek, és megtörténik, hogy még azt is megunom. A mobiltelefonomon sokat játszom, de idővel az akkumulátora is lemerül. Ha nincs semmi elektromos játék, akkor „végem”. Az ablaknál ülök, és várom, hogy végre elálljon az eső. Esőzészor van egy jó szórakozás, az ujjammal szoktam a ködös ablakra rajzolni. Ha már az egész ablakot kirajzoltam, akkor papírra ceruzával rajzolok, vagy tévézem. Az adás a tévében nagyon akadozik, ha rossz idő van, ezért nem sokat értek, látok belőle. Tévézés közben el is szoktam aludni. A legtöbbször mire felkelek, már el is áll az eső. Szeretek kimenni eső után, mert ilyenkor a legfrissebb a levegő, de a leghidegebb is. Ha szerencsém van, szivárványt is láthatok.

Nem bánom, ha esik az eső, de legjobban a szép időt szeretem.

Rajslí Rebeka, 6. osztály, Ivo Andrić iskola, Budiszava

Kiss Bence, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az utolsó tanév elején

Nyolcadikosok lettünk, a „legnagyobbak”.

Mindenki „menőnek” néz bennünket. Jó érzés, csak felelősséggel jár. Készülünk a kísérettségire, mindenki fél, de szerintem a jó eredmény csupán tanulás kérdése. Órákon már kaptam ötöst szorgalmi feladatokra, ennek örülök, hisz otthon is jutalmazták az igyekezetemet. A tanulás mellett fontos az osztálytársi kapcsolat is. Két új tanuló is köszöntöttünk körünkben. Nagyon jó fejek, örülök, hogy velünk járnak egy osztályba. Sokat kacagunk. Adri vicei teszik hangulatossá a napjainkat. Új tanárokat is megismertünk, a zenetanár kedves, a szerbtanárnő szigorú, de díjazza a szorgalmat. Próbálok a maximumot nyújtani.

Remélem, a nyolcadik osztályban minden rendben lesz, és mindenki jól teljesít.

Szemő Nikolett, 8. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Tűzriadó az iskolánkban

2014. X. 27.

Ma az iskolában tűzriadót kellett színlelnünk. Éppen a táblánál feletem matematikaórán, amikor meghallottam az igazgató éles hangját:

– Tűz van! Tűz! – kiáltotta. Mindenki visongva kezdett futni a kijárat felé, csak a mi osztályunk pakolt be nyugodtan a táskába, és indult el ráérősen az ajtóhoz. Tudtuk, hogy ez „csak” álrriadó. Mikor kiértünk a folyosóra, a tanárok ránk kiáltottak:

– Indulás!

Mi nyugodtan lépkedtünk zsebre vágott kézzel. Az igazgatóhelyettes is törtetett a diákok között.

– El az útból! – kiáltotta. – Ennyi volt! Vége! – mondta, és körbenézett, majd megállapodott a szeme rajtunk.

– Tisztelt 7.c – kezdte. – Maguk értek ki legkésőbb a folyosóra. Egy szóval... ELKÉSTEK! – ordította.

Ezután ott kellett maradunk az iskolában büntetómunkán.

Dudás Kata, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Hornyák Ivett, 7. osztály, Szervó Mihály iskola, Padé

RÜGYFAKADÁS

A mi osztályunk

Ebben az osztályban jelenleg húsz tanuló koptatja a padokat. Mi vagyunk a „Retardált betonkeverő úrlények” néven futó 8. b osztály.

Az osztály magaviselete nem a legjobb, viszont a tudása annál inkább. Tulajdonképpen igazán összetartóak vagyunk, a felelősor sugunk, az ellenőrzőkben segítünk egymásnak, mi kell még?! Egy csomó közös emlékünk van velük, például, amikor osztálykirándulásra Szabadkán hagytak minket a busz, amikor a futóversenyen mind együtt futottunk, mikor közös kerékpártúrára és sütögetésekre mentünk, mikor a strandon egymást ruhástól dobáltuk a vízbe, a május elsejei élmények és még számtalan sok. Az óráink igen szórakoztatóak. Egyik óráról sem megyünk ki kommentár és vicces jelenet nélkül. Azért ne felejtsek el, hogy ilyen osztályfőnöke sincs mindenkinek, mint nekünk, aki egyetlen közös programról sem maradt le.

Mondhat bárki bármit, a mi osztályunktól jobb bizony nincs. Sajnálom, hogy az év végén útjaink szétválnak, de legalább úgy ballaghatok el, hogy a lehető legjobb osztályba jártam.

Zabos Enikő, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Édes anyanyelv

Vajda Lívია a Szarvas Gábor nyelvhelyességi versenyen járt Adán, és én kíváncsiságból feltettem neki néhány kérdést.

– Miért jelentkeztél erre a versenyre?

– Mindig is nagyon érdekelt az anyanyelvünk. Nagyon megörültem, amikor megtudtam, hogy az idén kipróbálhatom magam a nyelvhelyesség területén is.

– Csak te vettél részt az iskolából ezen a versenyen?

– Nem. Iskolánkban Roland és én mentünk a versenyre.

– Sokat gyakoroltál?

– Nem készítettem nagyon sokat rá, mert már találkoztam hasonló típusú feladatokkal a korábbi versenyeken.

– Amikor odaértetek, sokat vártatok a teszt megírásáig?

– Nem, sőt épp, hogy megérkeztünk, már rögtön kezdődött is a tesztírás. Még szerencse, hogy nem késtünk el.

– Izgultál, amikor a tesztre került a sor?

– Mint minden verseny előtt, most is izgultam egy kicsit, de amikor tollat vettem a kezembe, és elkezdtem megoldani a feladatokat, az izgalom lassan elszállt.

– Végül hogy sikerült a teszt?

– Nem tudtam az eredményt mindaddig, míg ki nem hirdették. Akkor nagyon izgultam, és imádkoztam azért, hogy bejussak a döntőbe, ami nagy meglepetésemre sikerült is.

– Mi volt a feladat a döntőben?

– A színházteremben közönség előtt szóban válaszoltunk a verseny többi feladatára.

– Milyen érzés volt a színpadon állni? Nem volt lámpalázad a nézők előtt?

– Azt, amit akkor éreztem, nem lehet szavakba önteni. Félttem a kérdésektől. Akkor hirtelen az az érzés fogott el, hogy minden kiment a fejből, és nem tudok semmit, de végül megkönnyebbültem, mivel az összesített pontszám alapján második helyezést értem el.

– Örültél, hogy eljutottál a versenyre és, hogy ilyen sikeres eredménnyel távoztál Adáról?

– Persze, hogy örültem. Nagyon büszke voltam magamra.

– Jövőre is szeretnél elmenni erre a versenyre?

– Nagyon szeretnék, de sajnos ezt a versenyt csak hetedikes diákok számára szervezik.

Megköszöntem Lívია válaszait, és további sikeres eredményeket kívántam neki.

Megyeri Milica, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

RÜGYFAKADÁS

Hazudós mese

Egyszer volt, hogy soha sem volt, hogy felébredtem, és már este volt. Mivel későre járt, reggelizni szerettem volna.

Elindultam hát a könyvtárba egy jó kiadós ebédre. Úton visszafele találtam egy jegyet a jövőbe. Mivel szinkitűnő eredménnyel fejeztem be a negyedik osztályt, megkaptam a jogosítványt a busz vezetéséhez. Így beültem a helikopterbe, és elhajóztam a dinoszauruszok világába. Nagy szerencsém volt, mert a dinoszauruszok elektromos fogkefével fésülték a kopasz fejüket, és nem vettek észre. Rettenetes hőség kínzott, ezért elindultam keresni egy kunyhót, ahol ázott-fázott testemet felmelegíthettem. Útközben ráléptem egy cigire, ami akkorát recsent, hogy meg sem lehetett hallani. Egy dinoszaurusz felkapta a fejét, és utánam iramodott. Olyan gyors volt, hogy a csiga is kikerülte. Rápattantam a csigára, és visszalovagoltam a jelenbe.

Ha a dinoszaurusz utolért volna, az én kalandom sem tartott volna tovább. Itt a vége reggelizzünk végre!

Barna-Sára Dávid, 5. osztály, Ivo Andrić iskola, Budiszava

Jó ötödikesnek lenni

Újra elkezdődött a tanév, és eddig remek ötödikesnek lenni.

Első nap még azt gondoltam, szörnyű ötödikesnek vallani magam. Fel-le mászkáltunk a lépcsőn a tantermekbe, és bolyongtunk a folyosón. Eltelt pár nap, mire megszoktam ezt az újdonságot. Az osztályfőnökünk Bacsi Dávid, ő műszakit tanít. Szerintem jó tanár, bár alsóban többször is elvette a labdákat. Tetszenek a szerszámok, amelyekkel dolgozni fogunk. A magyarterem is érdekes. Különösen a plakátok. A tanárnő Máriás Valéria. Szerintem jó tanárnő, nem szigorú. A földrajzterem a legszebb. Nem beszélve a falakról. A tanárnő Matic Ilona. Róla azt hittük, szigorú, de kiderült, hogy nem is olyan veszélyes. Minden órán ellenőrzött írunk. A némettanárnő Apró Ildikó. Szerintem egy kicsit szigorú, de ha tanulunk, jó lesz minden. Nem számítottam rá, de kell egy kis meglepetés is. A biológia a kedvencem. A tanárnő is jó. A tanteremben akvárium díszleg, amelyben hét aranyhal úszik. A falon egy csontváz lóg. Az informatika sajnos hétfőn a nyolcadik óra. Vannak szabályok, amelyeket be kell tartani. A teremben a falak gyönyörűen ki vannak festve. Sajnos még kell várni a komolyabb számításra.

Még nincs túl sok osztályzatom, ezért neki kell kezdenem a tanulásnak.

Mihalek Bálint, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Megjött Árgyélus

Amikor a varázseszközök segítségével földet étek, Árgyélus egy fekete posztóba burkolt várat látott.

– Hipp-hopp! – mondta, de a bocskor nem mozdult.

Engedetlen volt. A királyi a félhomályban észrevette a kert végén álló almafát. Csakhogy most nem aranyalmákat termett, hanem fekete gyémántalmákat. Ekkor tudta meg, hogy jó helyen jár. Kettesével futott fel a lépcsőn, és már messziről kiabálta:

– Apám, édesapám, Árgyélus vagyok! Mi történt?

Erre már az öreg király is fölkel a trónról. Sietett a fia elé. Megölelte rég elveszettnek hitt fiát. Ilona is belépett az ajtón, és aranyló haja beragyogta a szobát, azután meg az egész országot. A király hozzá is láthatott az esküvő szervezéséhez. Hét országra szóló lakodalmat csaptak, még a tizenkét hollót is meghívták.

Sok gyerekük született. Itt a vége, fuss el véle! Aki nem hiszi, járjon utána!

Papp Imre, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Kedves Pajtások!

Ha emlékezetem nem csal, az időjárás hidegre fordultával lehet igazán ráhangolódni a tanulásra. Szép számban befutott munkáitok, közöttük az elektronikus postán érkezettek is, pontosan azt bizonyítják, hogy a szeptemberi bemelegítés után nagy teljesítményre is képesek vagytok. Magyarán ez azt jelenti, hogy igényes, szép munkákat kaptunk a héten is, nem is keveset, így szinte lehetetlen minden szerzőt felsorolni.

A **szilágyi Kis Ferenc** iskolából Francia Fábán (6. osztály), az **óbecsei Sever Durkić** iskolából Bozsóki Nina, Beretka Karina, Komáromi Balázs Levente (6. osztály), Burnát Rudolf, Kovács Gábor, Hermec Krisztián, Makra Ella, Szabó Károly, Molnár Roky, Beretka Leona (7. osztály). A **csantavéri Hunyadi János** iskolából a hetedikesek munkái érkeztek szerkesztőségünk címére, meghozza Dér Tamás, Hatala Réka, Sebők Nikoletta, Obrád Antónia, Hatala Réka, Nagy Bálint, Ali Karolina, valamint a nyolcadikosok közül Pásztor Krisztián, Nagy Gábor. Az **óbecsei Petőfi Sándor** iskolából Ördög Tímea (3. osztály) és Ördög Gabriella (1. osztály) küldték el rajzukat. A **szabadkai J. J. Zmai** iskola negyedikesei a jövő témái felé fordultak, ám kacérkodnak azzal a gondolattal is, hogy esetleg polgármester lesz belőlük. Fantáziadús fogalmazásokat küldtek Duránti Rita, Kéri Sándor Botond, Márton Máté, Toldi Márk. Az **adai Cseh Károly** iskola ötödikesei nem feledkeztek meg Lexikonunkról, és önarcképükkel együtt egész halomnyi bemutatkozó levelet küldtek. Alkalomadtán sort kerítünk megjelentetésükre. A hatodikosok a házi olvasmány feldolgozásából kifolyólag az Anyám könnyű álmot ígér témájára engedték szabadon gondolataikat, közöttük: Kitli Tamara, Mészáros Fanni, Kovács Virág, Koós Enikő, Búcsú Áron, Vastag Beáta, Bajusz Réka, Torma Balázs, Véber Amarilla, Cvitkó István, Árpási Petra, de a témához nyúlta az ötödikesek is: Apró Fruzsina Katalin, Miklós Ditta, Bakurek Barbara, Bognár Odett, Albek Éva. Más témára írt fogalmazást Nagy Bálint (5. osztály), Búcsú Áron (6. osztály).

Köszönjük, és további eredményes munkát kívánunk!

Nagy Magdolna

Mi leszek, ha nagy leszek?

Mi leszek, ha nagy leszek? Elsősorban felnőt, aztán talán feleség és szülő, és ami a szakmámat illeti, azt még nem igazán tudom.

Lehet, hogy óvónő leszek, mert szeretem a gyerekeket, és imádom velük játszani. Még az is megeshet, hogy az egészségügyi pályát választom, azon belül pedig nővérkének tanulok. Az én neném is nővér, és amikor kisebb voltam, orvos szerettem volna lenni, hogy én lehessenek a főnöke. Nena kolléganője azt mondta:

– Legyél bőrgyógyász, kislányom!

– Miért? – kérdeztem.

– Azért, mert a páciensnek vagy segít a krém, vagy nem! – válaszolta.

Ezen mi jót kacagtunk. Na, de azért belegondolva, nem is olyan könnyű eldönteni, hogy mi legyek, ha felnövök.

Igaz, két év nem olyan hosszú idő, de arra talán elég, hogy eldöntsem, valóban ezeket a hivatásokat választom, vagy egy harmadikat.

Árpási Petra, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tegnap emlékezetes nap volt

Tegnap az osztályommal emlékezetes napunk volt. Voltunk az állatkertben, foglalkozáson és végül megnéztük a vöröskeresztet.

Nekem legjobban az állatkert tetszett. Hogy miért? Azért, mert odaértünk, kicsit tanultunk, és ezután jött egy bácsi, aki előadást tartott a kígyókról, gyíkokról és a teknősökről. Sőt, a végén a kígyót megfoghattuk, vagy a nyakunkba tehetjük. A gyíkot pedig a vállunkra vettük. Ezt az egész osztály kipróbálta. Nagyon jó volt. Utána tanulunk és uzsonnázunk. Uzsonna közben a lányok és a fiúk folyton azon veszekedtek, hogy kik bírnak többet enni. Folyton a fiúk nyertek. Megnézhettük a fókák etetését, illetve tréningezését is. Izgalmas volt. Ezután sajnos haza kellett indulnunk.

Igazán jó és egyben fásztó is volt.

Duránti Rita, 4. osztály, J. J. Zmai iskola, Szabadka

– Én vagyok a legnagyobb király – kiáltotta Hapci király.

– Te vagy a legnagyobb – zúgták az udvaroncok.

– Nem félek semmitől – folytatta Hapci király.

– Nem félsz semmitől – búgták az udvaroncok.

– Csak a náthától – suttogta Hapci király.

– Hess, nátha! Hess, nátha! – rivallták erre az udvaroncok, csapkodtak a levegőbe, hogy eljeden az a fránya nátha, borzasztó képet meresztgettek a négy világtáj felé, te nátha, ide ne gyere!

Ezzel a szertartással kezdődött a nap Hapci király udvarában. Mert való igaz: Hapci király ennyire félt a náthától. Jaj volt annak, aki Hapci király országában eltüsszentette magát. Azon nyomban hosszú lándzsákkal felfegyverzett poroszlók fogták körül, és elindult a birodalom széléig, és ott – hipp-hopp – átszupolták a határon. S hivatkozhatott szegény pára bármire. Jaj, nekem csak füst ment az orromba, azért tüsszentettem, jaj, én meg borsot szolgáltam, jaj, én a napba néztem.

– Óvakodj a füsttől, ne szagolj borsot, ne nézz a napba! – mondták neki a lándzsások, és már terelgették is a határ felé. Hapci király birodalmában tilos a tüsszentés.

Ám mi történt egy szép keddi napon?

Az udvaroncok épp ott tartottak a reggeli szertartásban, hogy hess, nátha, hess, nátha, és akkor hupci, de akkora ám, hogy megremegtek bele a trónterem ablakai – a király egy nagyot tüsszentett. Megdermedtek a náthahessegető karok, az udvaroncok báva képpel elhallgattak. Még csak azt sem mondta senki, hogy egészségére... ami igaz, igaz, ebben az országban ez nem is volt szokásban. Dermedt csend szállt a trónteremre. Mire a király még egy hatalmasat tüsszentett.

– Jaj – mondta síri hangon –, jaj, náthás vagyok.

Nosza, óbégattak, rohángáltak, kapkodtak az udvaroncok, senki sem tudta, hová legyen, mihez kezdjen, mit kell ilyenkor csinálni.

Ha most itt köztársaság volna – gondolta az udvari bolond –, Hapci királyt is ki kellene zsupolni az országból. Persze, annyi esze bolond létere is volt, hogy nem mondta ki a gondolatát, mert ez az ország nem köztársaság, hanem királyság volt.

Összedugták a fejüket az udvari bölcsek, de a nagy bölcsességből csak annyira futotta, hogy ágyba parancsolták Hapci királyt, hasas dunnák és pocakos párnák közé.

– A jó meleg ágy, az kell neki – mondták.

– Hapci – válaszolt rá a király, és még egyszer: – Hapci!

– Jaj, mit csináljunk, jaj, mit csináljunk? – tanácsalankodtak a bölcsek.

– Küldjünk orvosért – javallta az udvari bolond.

Kürtösök, hírvivők, dobosok, futárok és fullajtárok szedték nyakukba a lábukat és hirdették ország-szerte: „Orvosok, kuruzslók, javasasszonyok, felcserek, lecserek, doktorok, faktorok, gyerünk mind a királyi palotába, tüsszög a király!”

Hapci király

Na, jöttek is. Előzönlötték a királyi udvart. Fördött a király kénes vízben, ivott mályvagökörfőzetet, inhalált kamillagőzben, iszappakolást kapott, kenegették galajjal, dörzsölték urtikával, pirulát, tablettát, port nyeldecsett – de mindhiába. Hapci, hupci! Tüsszögött, csak úgy zengett.

Megdühödött Hapci király.

– Fürdetés, izzasztás, dögöny – ordította –, de meggyógyítani, azt aztán nem! Majd adok én ennek a sok sarlatánnak! Ide most már csak az jöjjön, aki segíteni tud rajtam. Ha meggyógyít, száz aranyat kap, ha nem, a fejét vétetem.

Behúzza a nyakát a sok felcser és a többi fent említett, és szép csöndeskén, lábujjhegyen elsomfordált. Száz aranyunk bármikor lehet – gondolták –, de fejünk csak egy van.

Még ezer szerencse, hogy ott volt az udvari bolond. Megteszi az orvosnak, ha más nem akad.

– Ugyan már, semmiség az a kis nátha – mondta az udvari bolond.

– Semmiség?! Kis nátha?! – háborgott a király.

– Mindjárt szíjat hasítok a hátadból.

A bolond csitítóan emelte a kezét.

– Hallgass végig, uram – mondta. – Ugye, ha egy nagy zsák kölest viszel a hátadon, és odamegy valaki hozzád, és magára vállalja a fele cipelését, megkönnyebbülsz?

– De még mennyire – mondta a király –, bár fél zsák is épp elég nehéz lehet.

– De akkor jön egy másik ember, és magára vállalja a fél zsák kölesed felét...

– Értem már – mondta a király –, a végén annyi ember jön a segítségemre, hogy mindenkinek csak egy szem kölest kell cipelnie. Az aztán semmiség... – ltt elakadt. – De mire megyek én ezzel a történetemmel, nem kölest kell nekem cipelnem, hallod-e, hanem náthás vagyok, nem hallod, náthás, hupci, hupci!

– Épp ez az – mondta a bolond –, a náthát éppen úgy szét kell osztani, mint a kölest. Most egyedül cipeled az egészet, de ha szétosztanád alattvalóid között, mindenkire egy icinke-picinke nátha jutna csak. Nem igaz?

– Hogy neked mennyi eszed van! – kiáltott Hapci király, s máris szóltak a dobok, harsogtak a kürtök, gyülekezzen mindenki a vásártéren.

Reszkettett a nép, na, most mi lesz?

Nem esett azonban senkinek sem bántódása. Amikor a birodalom minden teremtet lelke ott szorongott a vásártéren, megjelent közöttük Hapci király, és hupci, hupci, rájuk tüsszentett. Rájuk tüsszentett egyszer, rájuk százszor, rájuk ezerszer.

Nem tudta a nép, mi végre a tüsszögés, de egy jó negyedóráska múltán egy szegény koldus nem bírta tovább, ő is eltüsszentette magát. Na, megjiegt ám, most őt kitoloncolják, vége a jól jövedelmező, kellemes koldusi pályafutásának. Behúzza a nyakát, várta a lándzsásokat. Ám a lándzsások helyett a király rontott oda hozzá, keblére ölelte a koldust.

– Máris jobban vagyok – mondta –, fele náthámat átvetted tőlem.

A koldusnak megvolt a magához való esze, átszellemült képpel suttogta:

– Királyi náthám van!

– Az bizony – mondta a király. – Ezzel kinevezlek udvari főtüsszögnökömmé. Udvarmester! Fényes ruhát neki!

Na, több sem kellett a népnek, tüsszögni kezdtek, mint a bolondóra.

– Királyi náthánk van – ordították –, királyi náthánk!

A király meg ugrabugrált örömeiben.

– Jaj, de megkönnyebbültem – mondogatta, és hupci, hupci!

Ám alig hallatszott a tüsszögése a nagy zajban, mert egy egész ország tüsszögött harsogva és boldogan. Tüsszögött az is, akinek kellett, és az is, akinek nem, tüsszögtek szabadon, rettegés nélkül, száz éve visszatartott tüsszögések durrogtak és burrogatok, önfeledten tüsszögött az ország.

Boldogan széledt zét a nép, a vidám tüsszögés közepette jobban ment a munka is. A királyi udvarban ettől kezdve megváltozott a reggeli szertartás. Nyoma sem maradt a náthaűzésnek. Belépett Hapci király a trónterembe, és azon nyomban nagyot tüsszentett.

– Egészségedre – zúgták az udvaroncok, s utána kórusban tüsszentettek. Valamennyien. A főudvarmestertől az utolsó kuktaig.

– Egészségetekre – mondta leereszkedően Hapci király, és lehuppant a trónusára.

Ám egy szép napon, a közös tüsszentés után felcsattant a főporoszló hangja.

– Felsőes királyom – árulkodott –, az udvari bolond nem tüsszentett.

– Micsoda?! – csattant fel a király, és a bolondhoz fordult. – Nem tüsszentettél?

– Mit tegyek – vigyorgott a bolond kissé megszeppenten –, elmúlt a náthám.

– Neked csak úgy ukmukfuk elmúlt a királyi náthád?! – harsogott a király.

Ennek fele sem tréfa, gondolta ijedten a bolond.

– Hát egészen nem múlt el, csak lanyhult – hazudta. S hogy bizonyítson, hupci, egy nagyot tüsszentett.

Hát így. A poroszlók újra járnak kezdtek az országot, lábujjhegyen osontak az emberek közelébe, füleltek. S persze a cserzővargák, földművesek, sókereskedők, lókupeczek és egyéb minden rendű és rangú népség rég kilábalt már a királyi náthából. S ha nem náthás, minek tüsszentsen? Minek? Majd mindjárt megmondom.

Mert előugrottak retekükből a poroszlók.

– Te már fél napja nem tüsszentettél – ordították. – Hát ezért kaptad te a náthát felsőes urunktól?! Kitoloncolunk.

– Még hogy én ne volnék náthás! – siránkozott a rajtakapott cserzővarga, földműves, sókereskedő és egyéb minden rendű és rangú népség. – De mennyire, hogy az vagyok, hupci, hupci, hupci! – tüsszentettek.

A poroszlók kéjes arccal bólogattak.

– Azért! – S nagyot tüsszentettek ők is.

Azóta folyvást tüsszentget az egész ország, csak úgy harsog. Kivált, ha poroszlókat lát közeledni.

A bolond sem kivétel. Ha a közelében van valaki, akkorákat tüsszent, hogy szél kerekedik tőle, ha meg egymagában gunnyaszt, azt hajtogatja, jaj, de bolond országban élek. Neki könnyű, ő maga is bolond. De mit szóljanak a többiek?

Melinda Abonji Nadj

Galambok röppennek föl

(Részlet)

Móric bácsi és Mancsi néni házát körülzárják már a tragacsok, a Trabantok, Skodák, Ladák és Yugók, ezért nem tudunk előtte megállni, és késésben lévén be kell hajtanunk egy kis mellékutcába, megint jön a föl-le hintázás, az új ünnepelőruhánk, amely minden mozdulatra zizeg, apa morgolódik, mert minden idegesíti, ez a hülye *Gyík utca*, ahol megtörténhet, hogy ellopják az autónkat, a nap ami áttűz a szélvédőn, a fiatal pár a végén még elolvad ma nekünk, mondja, nevetünk, mamika, anya, Bori meg én, apa viszont nem, ő meglazítja a nyakkendőjét, amikor leállítja a motort s zsebkendőjével megtörli a homlokát meg a kormányt, és apa nemcsak azért izzad, mert hőség van, hanem mert tegnap este rájött, hogy a fiatal pár, Nándor és Valéria pontosan három hónappal Tito halála után házasodik össze, 1980. augusztus 4-én!, és kénytelen volt ezt a megállapítást alaposan leöblíteni. Véletlen, mondja anya, és mamika konyhaasztalánál ülünk, Bori meg én palacsintát eszünk, mialatt mamika elmeséli, hogy hány szárnyast öltek le már

napokkal előre, meg még egy disznót, egy borjút, két bárányt, az a sok vödör, amiben felfogták a vért, hogy hány kiló paprikát kellett darált hússal megtölteni, hogy Mancsi néni sutba tette híres-nevezetes fukarságát, és fia lakodalmára kíméletlenül kifosztotta a kamráját, mamika azt mondja, kétszázötven vendéget várnak, akkor biztosan háromszázan jönnek, véli anya, és amikor a fölnöktek arról beszélgetnek, hogy egy lakodalom kész csőd a fiatal pár szülei számára, de az igazi ünnep már csak ezzel jár!, amikor mamika elmeséli, hogy legalább ötféle húsétel lesz, egytálételek, sülték, a bárányt pedig kint az udvaron sütik meg, akkor apa a homlokára csap, úristen, kiált föl, miért nem jött már előbb eszembe?, unokaöcsém történelmi napon fog esküdni, és Borinak még egy darab palacsinta van a szájában, amikor megkérdi, mi az, hogy történelmi nap? Apa nagyon messziről kezdi, nem is veszi észre, hogy a vizespoharát megtölti pálinkával, hagyd már abba, szakítja félbe anya kis idő múlva, merő véletlen, hogy azon a napon lesz az esküvő, jól tudod, milyen sokkal előre kell az ilyesmit megtervezni. Lehet, hogy véletlen, mondja apa, de milyen szép véletlen, én a magam részéről mindenesetre gratulálni fogok az ifjú párnak, hogy ezen

a történelmi napon házasodnak össze, és apa heves lendülettel a torkába önti a pálinkát, visszateszi a poharat az asztalra, rögtön újratölt, ránk néz, minden bizonnyal bosszankodik a tanácstalan arcunk láttán, biztos idegesíti anya, aki azt mondja, jobb, ha eltekint attól a gratulálástól és Bori meg én megfelezzük az utolsó palacsintát, fahéj és cukor, ez a legjobb, mondja Bori, és kérdően néz rám, csoki és dió, felelem én, fahéj! így Bori, cukor!, felelem én, csupor! Anélkül, hogy összebeszéltünk volna, Bori meg én máris egy szójátékunkat játszunk, olyan szavakat adogatunk egymásnak, amelyek elől vagy hátul összezsengenek, kunkor!, azért játszunk, mert sejtjük, mi jön, kutyal, és mamika is beszáll, kuvasz!, katyvasz!, így Bori, de apa már bebújt a bunkerba, a benkerjébe, ahogyan Bori meg én mondjuk, ide-oda tologatja az alsó állkapcsát, kivillantja arany metszőfogait, ilyenkor olyanok, mintha frissen volnának fényezve, egyszer-kétszer sikerült már elterelnünk apa figyelmét, ravaasz!, de ezúttal nem megy. Nem vesz tudomást rólunk, úgy nyújtja a magasba a pálinkás poharát, mintha lobofó fáklyát tartana a kezében, Nándor esküvőjére!, kiáltja, 1980. augusztus 4-ére!, és kiissza a pálinkát, koppan a pohár, ahogy lerakja az asztalra, nem

akartok velem koccintani, kérdezi, nem elég ok az unokaöcsém esküvője ahhoz, hogy legalább egy felest megigyatok velem?

Bori meg én elnémulunk, ide-oda ficergünk a székünkön, mindketten ugyanazt csináljuk, valami jó indokot keresünk, hogy fölállhassunk, hogy ne kelljen néznünk, ahogy apa a bunkerban gubbaszt, senkit sem engedve közelébe, pisilni kell, mondja Bori, veled megyek, és Bori meg én gyorsan kézen fogjuk egymást, anya, aki nyomatókos pillantással kéri, hogy maradjunk, de nem akarunk, már majdnem kint vagyunk, amikor azt halljuk, hogy mamika, még mindig nyugodt hangotn azt mondja, csak azután hóttra ne idd magad Nándor lakodalmán!, és amikor aztán mamika kertjében a deszkakerítés résein át bekukucskálunk a szomszéd udvarokba, Bori azt kérdi, mit gondolsz, mennyi idő kell hozzá?

Nem, nem kell egy óra se hozzá, és kiürül a pálinkás üveg, apa feje pedig az asztallapra kerül, minden fogadkozás és káromkodás elvegyült a gyümölcspálinkával és apa mély álomba merül, álomtalan boldogságba, legalábbis anya úgy gondolja, hogy apa a mértéktelen pálinkázással szabadul meg a rémálmaitól, miféle rémálomtól?, kérdeztük Borival, amikor apa egy szilveszterestén

már éjfél előtt majdnem eszméletlenre itta le magát. A múlt miatt, feleli anya, a történelem miatt. Hogyhogy, miféle történelem miatt?, és anya elakad, mintha ez afféle nehezen megválaszolható gyerekkérdés volna, mint amilyen a Mi van a nap mögött? Miért nincs folyó a kertünkben? A kommunisták tönkretették az életét, mondja anya olyan hangon, amilyent még sosem hallottunk tőle, de ezt apátok maga fogja elmesélni nektek, majd ha nagyobbak lesztek. Nagyobbak, az meg mikor lesz? Valamikor, amikor eljön az ideje, néhány év múlva, amikor már jobban megértitek az egészet.

Kiszállunk az autóból, Bori meg én beleszállunk mamikába, anya apába, a sarkunk kopog a kockaköveken, a ruhánk nem zizeg már, hanem halkan suhog a forró levegőben, olyan nagy a hőség, hogy azt mondom Borinak, nézd csak, fehér az égbolt, de valahogy piszkosan fehér, feleli Bori, és föl vesszük mamika lassú, egyenletes lépteit, és amikor befordulunk a sarkon, apa ferde pillantással ránk néz, azt mondja, már vár ránk a fogadóbizottság. Juli áll ott Móric bácsi és Mancsi néni háza előtt, integet felénk, a mi Julikánk is ki szeretné venni a részét a lakodalomból, mondja mamika, és vissza integet neki. Ő is meg van hívva, kérjük Borival, és mamika fölnevet, Julika minden ünnepre meg van hívva, jobban mondva nem lenne jó jel, ha valamelyikről hiányozna, mégsem engedik be, be a sátorba, és habár nem értjük, pontosan mire gondol mamika, nem kérdezősködünk tovább, Juli pedig, aki mindaddig két kézzel integet, amíg már csak pár lépésnyire vagyunk tőle, *Panni néni, Panni néni!*, kiabálja Juli, kaptam egy szegfűt, nézze csak, egy piros szegfűt!, és mamika gyengéden üdvözi Julit, megsimogatja a zsíros arcát, azt mondja, milyen ünnepélyesen nézel ki!, és Bori meg én, mi csak összeszenézünk, mert mamika valóban komolyan gondolja, biztos rossz a lelkiismeretünk is, mert az előbb senki más számára nem hallható nyelven, ahogy a testvérek szoktak egymással beszélni, kitárgyaltuk, milyen nevetségesen néz ki Juli a ferdén rajta lógó vállpántos ruhában, a frissen vágott loboncával, a szomorú piros virággal a füle mögött, de amikor Juli egy ugrással hirtelen ott terem közvetlenül Bori meg énelöttem, semmilyen illemszabályhoz nem tartva magát, amikor rémült képünkbe belevágja, én vagyok a titkos ara!, olyan ábrázattal, amely ünnepélyessége és komolysága miatt azokra a szentképekre emlékeztet, amiket mamika a kredencen tart, amikor Juli előhúzza a szegfűjét a füle mögül, és azt súgja, ide süssetek, ez az én kókadat esküvői tanúm, és nekünk most sürgősen ennünk kell valamit,

akkor már nem találok Julit nevetségesnek, hanem inkább hallatlanul komikusnak és félelmetesnek. Ugye, nemsokára hoztok nekünk valamit enni?, mindenből egy picit!, kiált utánunk, amikor behúzzuk magunk mögött Móric bácsi és Mancsi néni ajtaját.

Nándor és Valéria, igazi nagy ünnep szikrázó hőségben, s az ünnep valójában már reggel kezdődött, mamika nappali- és hálószobájában, amikor kicsomagoltuk az ünnepelőruhánkat a selyempapírból, és kiterítettük nagymama ágyára; Bori, anya meg én, ahogyan órák hosszat forgolódtunk a tükör előtt, egy egész délutánon is hallgattuk csinos hölgyek véleményét arról, hogy jót súg-e az izlésünk, és hagytuk magunkat meggyőzni, hogy a ruhákat összehatásukban kell megítélni, olyan ruhát vettünk magunknak az unokatestvérünk lakodalmára, amelyikben hátulról ugyanolyan szépen festünk, mint előlről, mamikának pedig egy fekete, szolid mintás ruhát választott anya, mamikának, aki papuci, a férje halála óta sosem viselt mást, mint feketét vagy sötétkéket, de véletlenül sem mintásat. Gondoljátok, hogy én ezt fölvehetem?, kérdezi, és óvatosan végigsimít kezével az anyagon, anya pedig segít neki kibújni a hétköznapi ruhájából, ne költsetek mindig annyit rám, mondja mamika, azután, hogy anya föl húzza a cipzárját, megigazgatja a gallérját, és még egy táskát is a kezébe nyom amúgy mellékesen. Szerintem gyönyörűen áll, mondja Bori, és a minta is csak egészen apró.

Nándor és Valéria, az izzasztó lakodalmi sátor emléke, amit Móric bácsi és Mancsi néni udvarán állítottak föl, mi, gyerekek pedig a lakodalom előtti napon földiszítunk, krepp-papírral és piros szegfűvel, Bori meg én, akik kicsit esetlenül ülünk az asztalnál,

belegabalyodunk a papírtekercekbe, és borzasztóan komoly másod-unokatestvérünknek kell megmutatnia, hogyan kell csinálni, a világon mi sem egyszerűbb! Lujza, aki rövid ujjával (izzadós virsluijjak, mondjuk egymásnak svájci németül), olyan gyorsan fekteti egymásra a papírtekerceket, mintha nemcsak a sátrat, hanem az egész udvart meg házat is föl kellene díszítenünk, hihetetlen, hogy erre sem vagytok képesek, mondja Lujza, anélkül, hogy ránk tekintene, őszintén szólva azt gondoltam, hogy ti odaát Nyugaton mindent tudtok, és persze Bori meg én svájci németül magunk közt tovább cikizzük, a szódásüveg vastagságú szemüvegét meg a naiv örömet, hogy viheti a menyasszony uszályát, nálunk már nincs is krepp-papír, mondom hangosan, és Bori meg én összekacsintunk, összeérintjük a térdünket, akkor nem is tudtok sátrat díszíteni, mondja Lujza, és kihúzza az összehajtogatott papírt, megmutatja, miközben a fejét hátraveti, a piros-fehér-zöld girlandot, Lujza, aki fölroppen a létrán, gyors kézmozdulatokkal odarögzíti a girlandot a sátorhoz, szédületes multság lesz meglátjátok, olyan lakodalom, amelyikről még sokáig fognak beszélni, és rámutat a sátorra, ami már majdnem teljesen föl van díszítve, a papírgirlandok, amelyek mindenféle színben lógnak a levegőben, piros szegfűk, amikből szívet fontunk és válogatott szentképekkel ott helyeztünk el, ahol az ifjú pár ül majd holnap, és már-már szégyenkezem Lujza miatt, hogy egy kis papír- meg virág-dísz ilyen büszkeséggel és izgalommal tölti el, mert hát nem ismeri az igazi izgalmat, a divatos, feszes farmert hordó fiúkat, a nyaktörő hullámvasutakat, és sajnálom, hogy egész életében alighanem egyszer sem látott még rendes kirakatot.

Kedves Olvasó Tanulók!

Magyarul 2012-ben, a Magvető Kiadó gondozásában, Blaschik Éva fordításában látott napvilágot Melinda Nadj Abonji Galambok röppennek föl című sikerregénye. Eredetije Svájcban, német nyelven jelent meg 2010-ben, és több jelentős irodalmi díjat is megkapott. A szerző Óbecsén született, s talán Nagy Abonyi Melindaként is beleírhatta volna magát az európai/közép-európai/magyar irodalmi közéletbe, ha kisgyerekkorában a családjával együtt nem költözik Svájcra. Regénye is erről szól. Főhőse Kocsis Ildikó, aki a vendégmunkások sajtóságos nyugati életét éli, miközben nyaranta hazalátogat a szülei és testvéreivel a Vajdaságba, itthon maradt rokonaikhoz – mindannyiszor egy-egy (a hetvenes-nyolcvanas években itt még ritka) autócsodával. Elbeszélésében a svájci nyugati típusú és a balkáni hatású életforma jelenségei kerülnek állandó konfrontációba. Valahogy – számunkra, vajdasági olvasók számára – egyik sem tűnik elérhető, boldog életnek...

Ezek az ütköztetések az általunk kiragadott kis részletben is fel-feltűnnek. Ítéljétek meg magatok, és írjátok meg a véleményeket!

Bence Erika

A világmegmentésre készülő hősök

Az alábbiakban azokról a Marvel-képregényekről készülő filmekről szólunk, amelyeket a rajongók már tükön ülve várnak.

Bosszúállók: Ultron kora (2015)

A Marvel képregényei alapján készült filmek nagy sikert tudhatnak maguknak, a Bosszúállók teljes csapata is hatalmas rajongótáborral rendelkezik. A rajongók türelmetlenül várják a folytatást, hiszen a Bosszúállók: Ultron korát jövőre mutatják be. A történet akkor folytatódik, amikor Tony Stark újra életet akar lehelni a parkoló pályára állított békefenntartó programba, de nem minden sikerül a tervei szerint. A Föld legnagyobb hőseinek, vagyis Vasembernek, Amerika kapitányának, Thornak, a Hihetetlen Hulknak, a Fekete Özvegynek és Sólyomszemnek ezúttal a legvégső megmérettetésen kell helytállniuk, mivel a bolygó sorsáról van szó. A rettegett Ultron megjelenésével a Bosszúállókra vár a feladat, hogy megakadályozzák ördögi terve megvalósítását. Az egyedülálló, globális kaland azonban csupán vonakodva megkötöttség szövegsége és nem várt események árán teljesezhet ki. A filmet Joss Whedon rendezi. Szereplők: Scarlett Johansson (Natasha Romanoff / Black Widow), Chris Hemsworth (Thor), Chris Evans (Steve Rogers / Captain America), Cobie Smulders (Maria Hill), Elizabeth Olsen (Wanda Maximoff / Scarlet Witch), James Spader (Ultron), Aaron Taylor-Johnson (Pietro Maximoff / Quicksilver), Robert Downey Jr. (Tony Stark / Iron Man), Mark Ruffalo (Bruce Banner / The Hulk).

Amerika kapitány 3: Polgárháború (2016)

Habár még 2015 sem jött el, és az új Bosszúállók sem jelent meg a mozikban, a rajongók máris az Amerika Kapitány harmadik részét várják. A film tehát még csak jövőre készül el, de máris hallani lehetett, hogy az Amerika Kapitány 3: Polgárháború főszerepében Chris Evans mellett feltűnik Robert Downey Jr. Vasemberként is, ráadásul egymás ellenségeivé válnak egy kitört polgárháborúban. Az Amerika kapitány 3. része a Marvel Polgárháború című hétrészes minisorozatán fog alapulni. Robert Downey Jr. részvételét először senki sem erősítette meg a készítőik részéről, ezért kíváncsi műsorvezetők a szereplőket is zargatták. Rászálltak többek között Robert Downey Jr.-ra is, belőle akartak kiszedni némi információmorzsát a filmmel kapcsolatban, de nem hagyta magát. Hosszú percekig faggatták, de a dörzsölt színész semmit sem árult el, csak annyit mondott, biztosan óriási lesz a film. Annyit azonban tudni lehetett, hogy a film bemutatása 2016-ben esedékes, közben pedig egyre inkább bizonyossá vált Robert Downey Jr. szereplése is. Azóta kiderült, hogy Daniel Brühl is leszerződött a filmre, és valószínűleg gonosz karaktert alakít. Kevin Feige, a Marvel igazgatója szép szavakkal üdvözölte a színészt, mint mondta, újabb zseniális színésszel bővült a csapat, hiszen Daniel heves, mégis árnyalt játékkal tökéletesen beleillik a már amúgy is erős szereplőgárdába. Daniel Brühl egyébként többek közt a Hajsza a győzelemért és Az üldözött című alkotásokban láthattuk.

A galaxis őrői 2 (2017)

Ha már a Marvel-képregényeknél és a filmeknél tartunk, kihagyhatatlan A galaxis őrői, amely az idén sokak kedvence lett, ráadásul nagy bevételre tett szert. Nem is meglepő, hogy már tervezik a második részt, amely a tervek szerint 2017-ben érkezik. A rajongóknak addig sem kell szomorkodniuk, jó hír, hogy egy animációs sorozattal már 2015-ben visszatér a szokatlan csapat a gépfegyveres mosómedvével és a mászkáló fával.

Összeállította: L. M.

Cheryl Cole új albumot adott ki

A Girls Aloudból ismertté vált énekesnő szólókarrierje is sikernek számít, ennek köszönhető, hogy nemrég adta ki negyedik önálló albumát. Cheryl 2002-ben került reflektorfénybe, amikor is a Popstar: The Rivals tehetségkutatóban egy új lányegyüttes tagjait toborozták. Kimberley Walsh, Nadine Coyle, Nicola Roberts és Sarah Harding mellett ő is helyet kapott a Girls Aloudban. Az együttes sikerei után azonban a szólókarriert választotta. Cheryl 2009-ben adta ki az első önálló albumát 3 Worlds címmel. Új lemezének címe *Only Human*, és tizennyolc dalt tartalmaz.

SZTÁRVILÁG

A divat világot hódítják

Mary-Kate és Ashley Olsen gyerekszínészekből váltak divatikonokká. Élő példái annak, hogy ha nem megy a székér az egyik úton, akkor áttolható másik útra. Az ikerlányok a divatvilágban elért sikereikről beszéltek nemrég egy interjúban. Mint mondták, minden, amit az elmúlt tíz évben véghezvittek, lépésről-lépésre történt, tíz év után pedig úgy ítélik meg, hogy van mire büszkének lenniük. A lányok arról is szóltak, hogy alaposan kidolgozzák az általuk tervezett ruhákat, de mindig ügyelnek arra, hogy a ruhák a valóságban is hordhatóak legyenek. Amit a Los Angeles-i üzletükkel kapcsolatban külön szem előtt tartanak, hogy sok a külföldi vásárló, ezért igyekeznek eljátszozni a különféle anyagokkal.

Őrizetbe vették a saját koncertjén

Akanadai énekes-dalszerzőt, Mac DeMarco-t saját koncertjén kapták el a rendőrök. Kaliforniában tartott fellépést, ahova a zsarukat két rendetlenkedő és lökdösődő rajongó miatt küldték ki. A biztonság őrői végül is eleget tettek feladatuknak, elkapták azt, aki a megközelítőleg száz főt számláló koncerten szerintük a legfelszabadultabb volt, méghozzá épp a saját koncertjén a tömegben szörfölő DeMarco-t. Miután kiderült, hogy kiról van szó, elengedték az énekest, aki beszámolt a közönségportálokon az esetről, mint mondta, a végén jót röhögtek a rendőrökkel az egészen.

Saját csillagot kapott

Már Matthew McConaughey is saját csillaggal büszkélkedhet a legendás hírességek sétányán Hollywoodban. A sztár a mozikban mostanában debütáló Csillagok között című film szereplőgárdája társaságában mondott köszönő beszédet, de az eseményen jelen volt a felesége és a gyerekei is. Mint mondta, különleges nap ez számára, amikor eszébe jut pályája kezdete. Texasból indult, a filmipar esélyt adott álmai beteljesítéséhez, azóta pedig megtiszteltetésnek éli meg, hogy színészzel foglalkozhat. A színész arról is szólt, hogy habár életének fontos állomása a csillag a sétányon, mégis a legnagyobb és örökké tartó díj számára az, hogy apa lehet.

Üstökösön utazik az űrszonda

Leherültek a tápegységei, így egyelőre biztosan befejezte munkáját a Rosetta űrszonda Philae nevű leszállóegysége a 67P/Csurjumov-Geraszimenko üstökösön, de előtte még sikerült elküldenie az általa gyűjtött valamennyi tudományos adatot.

Az Európai Űrügynökség (ESA) németországi irányítóközpontjának már nincs kapcsolata a minilaboratóriummal, amely november folyamán bravúrosan landolt a Földtől mintegy 500 millió kilométerre lévő égitesten.

A leszállóegység saját tápegységei 60 óra elegendő energiát biztosítottak a 100 kilós szerkezetnek. Mivel a Philae a kiszemelttől egy kilométerre, árnyékos helyen landolt az üstökösön, nem tudott napenergiához jutni, így hibernált állapotba került, és így is marad, ameddig az üstökös nem kerül közelebb a Naphoz. Leghamarabb

két hónap múlva lehet arra számítani, hogy újra jelt ad magáról, és azzal is számolni kell, hogy az üstökös közeledése miatt a Naphoz „hőgutát” kap, és tönkremegy. A Philae és az őt szállító Rosetta űrszonda csaknem tíz évig tartó utazást követően érte el a 67P/Csurjumov-Geraszimenko üstökösöt. A leszállóegység információkat gyűjtött az üstökös mag szerkezetéről, a talaj összetételéről és hőmérsékletéről, hogy értékes adatokkal szolgáljon a Naprendszer 4,6 milliárd évvel ezelőtti születésének titkairól, illetve különféle szerves molekulák révén arról, miként vált lehetségessé az élet.

A Rosetta tovább kíséri az üstökösöt, és 11 szerkezetével vizsgálja az égitestet az elkövetkező hónapokban. Az űrszonda jelei 28 perc alatt érnek a Földre az 500 millió kilométeres távolságból. (MTI)

Szolgálatba lépett az igazi robotzsaru

A százharminc kilós biztonsági őrökre egészen ritkán mondjuk azt, hogy elegáns vonásaik vannak, de most ez a kivételes helyzet állt elő. Persze a K5 nem hagyományos őr, hanem egy űrhajóra hasonlító robot, amellyel nagy területű épületek védelmét látják el.

Körülbelül egy éve vágott bele a kereken guruló robotok megépítésébe egy kaliforniai cég, melyekből hetet már legyártott, és az idén még négyet leszállítanak egy nem megnevezett technológiai cégnek.

Ezek a robotok a biztonsági őrök munkájának egyik legkellemetlenebb részét, az egyhangú és néha veszélyes járőrözést veszik át. A K5-ösök négy full HD felbontású kamerával, mikrofonokkal, szenzorokkal és navigációs berendezéssel vannak felszerelve. A gépen futó algoritmusok nemcsak az autók rendszámát képesek felismerni, hanem a szokatlan szituációkat is. Például azt, ha valaki az éjszaka közepén mászkál az irodákban. Ezekről jelentést is küldenek a biztonsági őrnek, aki a robotot távolból irányítva alaposabban megvizsgálhatja az esetet... (Index)

Huszonkét éve küldték az első SMS-t

Huszonkét évvel ezelőtt, 1992. december 3-án küldték útjára az első SMS-t. A rövid szöveges üzenet hosszú ideig nem tudott kivívni magának komoly népszerűséget, de a gyors felfutás után máig a legnépszerűbb mobiltelefonos szolgáltatás a hanghívás után.

Egy karácsonyi üdvözlés volt az első üzenet, méghozzá a Vodafone angol hálózataán. Az SMS leginkább az Egyesült Államokban számít közkedveltnak, itthon a forgalmasabb időszakokat (karácsony, szilveszter) leszámítva az előfizetők jóval kevesebb üzenetet küldenek, mint a tengerentúliak.

A szolgáltatás kifejezetten lassan kezdett terjedni, így például 1995-ben egy átlagos felhasználó havonta még csak 0,4 SMS-t küldött, majd a mobiltelefonos előfizetések és a pre-paid modell megjelenésével egyre népszerűbb lett ez a kommunikációs forma. 2000-ben 17 milliárd,

2002-ben már 352 milliárd, 2004-ben 918 milliárd, 2008-ban pedig 4,8 billió szöveges üzenetet küldtek a mobiltelefonos előfizetők világszerte. A technológia időközben több fejlődési lépcsőn is átesett, így megjelentek a szövegbevitelt könnyítő módok (pl. T9), illetve megszületett az MMS, melyben a szöveg mellett immár képet, hangot is küldhettek az előfizetők. Az SMS bizonyos technológiai korlátai mindvégig megmaradtak, így egy üzenetbe továbbra is legfeljebb 160 karakter küldhető, igaz, a technológia időközben lehetővé tette több üzenet összefűzését.

Megérkezett az Epson okosszemüvege

Már Magyarországon is kapható az Epson Moverio BT-200 okosszemüvege. A BT-200 jóval természetesebb, mint a Google Glass okosszemüveg, cserébe viszont nem csupán a látótér felső sarkában elhelyezkedő apró kijelzőt biztosít, és mindkét szemet fedi. A készülék felbontása qHD, azaz 960x540 pixel. A szemüveghez egy távirányító is tartozik. Ezen találjuk a szemüveg vezérlőelemeit, a hardverét, és mindazt, ami szükséges ahhoz, hogy tényleg okos legyen.

Nem divatcikk, hanem munkaeszköz

Földön élő földönkívüliek

A magyarországi Voler Mouche Still Life című száma májusban debütált, és hamar meghódította a közönséget, nemrég pedig hozzáférhetővé vált az együttes ez idáig második albuma is, a Reserved, amely tizenkét dalt tartalmaz. Az együttest jelenleg négy előadó alkotja, Kiss Flóra, Miski Ádám, Scheer Milán és Szarvas Péter, kiegészülve Max producerrel. Stílusukat nehéz bárhová is besorolni. Sokak szerint az általuk közvetített zene műfaji szempontból nehezen kategorizálható, dalaikkal határokat feszegetnek, és gondolatokat ébresztenek a hallgatóikban. Mégis teszünk egy próbálkozást, tehát a Voler Mouche zenéje impressziókra épül, a gép és az ember együttműködése, a (nu) jazz, trip-hop, lounge, bossa-nova és más elektronikus zenei stílusok kompozíciója, amely merít a klasszikus és a kortárs zenéből egyaránt. Hangzásuk egyszerre földi és földönkívüli. A Reserved című lemezüket már a megjelenés pillanatában dicséretnek érték. Hozzáértő fülek szerint olyan természetesen és lazán szól, mint egy Air vagy Zero7 album. Ez pedig sokat jelent, ha belegondolunk, hogy egy kis országban készült, az együttest nem segítette nagynevű stúdió és kiadó. A zenekarvezető szerint a lemez felvétele előtti két év csak arról szólt, hogy annyi analóg szintetizátort és egyéb alaphangszereket vegyenek, szerezzenek be, amennyit csak tudtak. Kitalálták azt is, hogy felépítik a saját stúdiójukat, ahová hónapokra bevonulhatnak, de kaptak egy lépcsőházat is, amelyet amolyan zengető szobának használtak.

Az évek folyamán a felállás is változott

A zenekar története egészen 2005-ig nyúlik vissza. Miski Ádám ekkor alapította az

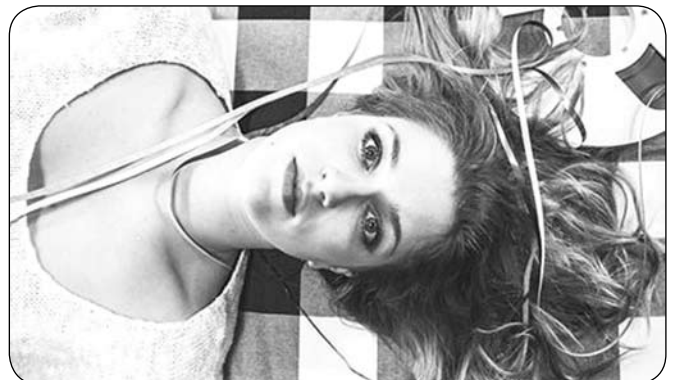

együttest, amely először elektronikus live-act formában (ének, gitár, hegedű, sampler, billentyű) kezdte meg kreatív ténykedését. A Voler Mouche első videoklipje a Spring is Here című dalhoz készült 2008 tavaszán, ennek kapcsán váltak ismerté immár szélesebb körben is. Tagcserékkel bonyolított hónapok következtek, de ugyanezen év nyarára a formáció teljes zenekarrá nőtte ki magát. Szerzőtársak is érkeztek Szarvas Péter gitáros/zeneszerző és Bánovics Attila szövegíró személyében. A csapat egyre sikeresebb koncerteket tudhatott maga mögött, mint például a 2008-as Savaria Történelmi Karneválon történt bemutatkozás, valamint a Hangfoglalás-turné. Egy évvel később, 2009-ben a Voler Mouche stúdióba vonult, hogy elkészítse első nagylemezét Violet Rainbow címmel. A lemezbemutató koncertet szintén hatalmas siker övezte. A zenekarhoz 2010-ben csatlakozott Scheer Milán basszusgitáros, aki a Mediawave fesztiválon debütált, miközben megjelent a ze-

nekar újabb klipje a Down the steps című számhoz. A Voler Mouche egyre hangosabb visszhanggal szerepelt különböző fesztiválok, majd az első külföldi, brüsszeli turné következett.

A visszatérés után Korponay Zsófiától Kiss Flóra vette át az énekesnő szerepét, és a budapesti A38 koncerthajón mutatkozott be. Így alakult ki a zenekar jelenlegi, elektronikus felállása. A Voler Mouche következő videoklipje a Fizzy Water dalhoz készült, és 2011 végén került bemutatásra. A zenekar 2012-ben a koncertezés mellett új dalok írására, valamint új album készítésére koncentrált. Az eredmény a Reserved lett.

Sokak szerint az együttes népszerűsége abban rejlik, hogy mesterien kombinálják az elektronikus és az akusztikus hangokat, ezekből pedig különös hangzásvilág jön létre. A Voler Mouche francia eredetű szóösszetétel, amely talán annyit jelent, hogy „szálló legyek”.

Még hogy a gyufa nem játékszer!

Agyufa – bár a tűzoltók szerint *nem játékszer* – gyakran nyújt szórakozást gyermekek, de főként felnőttek számára. Közismertek azok a „Végy el x gyufaszálat úgy...” kezdetű

gyufarejtvények, amelyek során az asztalon elrendezett gyufaszálakból logikai, matematikai vagy geometriai megoldás útján lehet megfejteni az adott rejtvényt.

További, gyufával játszott társasjáték a nim, de kártyajátékoknál is előfordul, hogy a tétet gyufaszálat jelképezik (például rablólulti). Hasonlóan népszerű, sokak kedvelt szórakozása a nagy türelmet igénylő gyufamakettek készítése, azaz különböző épületek élethű makettjeinek kidolgozása gyufaszálat összeragasztásával vagy ékelésével.

Hogy mire jó a gyufásdoboz? A gyufaszálat tárolására hagyományosan a fa gyufáskatulyák szolgáltak, amelyet a 19. század második felétől a papír gyufásdobozok, illetve az 1890-es évektől a levélgyufák váltottak fel. Ezeket különféle címkékkel látták el, s a 20. századtól különböző cégek, majd politikai pártok is reklámfelületként kezdték el használni a gyufásdobozt, s megjelentek a céglogók, a termékreklámok, illetve az elnök- vagy képviselőjelöltek portréi és jelmondatai a skatulyák felületén. Ezek gyűjté-

Találd ki!

Egy sötét szobában egy petróleumlámpa és egy kályha van. A szobában egy férfi áll egy gyufával a kezében. Mit fog először meggyújtani?

(Sem a lámpát, sem a kályhát, hanem a gyufát)

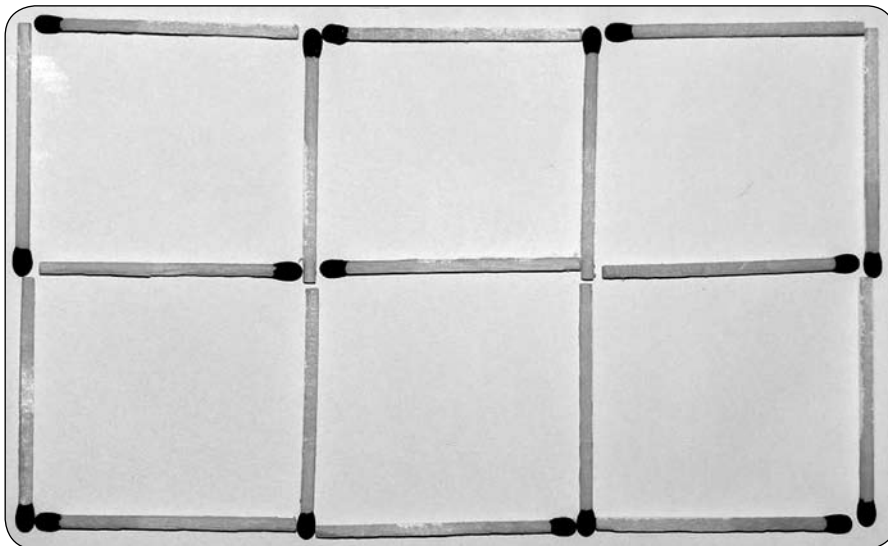
Miből áll a gyufaszál?

A gyufaszálat többnyire puhafából (fűz, nyár, lucfenyő) készítik, „fejének” anyagát pedig oxidálószer, színezék, üvegpor és kötőanyag képezi. Átmérője általában 2, hossza 37–47 milliméter.

se a 20. században, különösen az 1960–1980-as években örvendett nagy népszerűségnek világszerte, így a magyar gyufa- és gyufacímkegyűjtők, ún. fillumenisták körében is. Most már jóval kevesebb gyufát használunk, így a gyufásdobozok választéka is alaposan megcsappant.

Nyelvi játék

Érdekes válaszok érkeztek a 34. számban megjelentetett fejtőre. A nyelvújítás korában valóban mosolyt fakasztó kifejezéseket találtak ki a nyelvészek. A királyhalmi Nagygyörgy Zsóka rendkívül sok példát küldött be, nem kevésbé a zombori **Gajdos Edina**. Íme néhány érdekesség: csucstag – piramis, fiahordó górugrány – kenguru, táncadalom – bál, bankár – pénzcserénök, pihe-nészeti ülömény – szék, sötétiszeti lógomány függöny, növekvő lény – növény. A könyvjutalmat ezúttal Edinának küldjük, mert Zsóka szorgalma révén nemrég érdemelt ki egy jutalmat.

Gyufarejtvény: végy el öt gyufaszálat, de úgy, hogy három négyzetet kapj! Próbáld meg!

A pí, azaz a π az egyik legizgalmasabb irracionális szám

Az iskolai matematikaórákról ismert π számtalan alkotás főszereplője lett.

Aki még nem tudná, a pí, azaz a π az egyik legizgalmasabb irracionális szám – egy olyan szám, amelyet nem tudunk felírni két egész szám hányadosaként – ezért aztán a π egy végtelen és nem szakaszos tizedes tört. A π -t természetesen a kör kerületének és átmérőjének a hányadosaként ismerjük.

A 17. század elején a holland matematikus, Ludolph van Ceulen 35 tizedesjegyig számolta ki az értékét. A számítógépeknek hála manapság már több billió számjegynél tart a tudomány. Rendszeresen tartanak egyébként π -felmondó versenyeket, a világ-

ranglistát pedig 2005 óta egy kínai versenyző, *Lu Chao* vezeti, aki a szám 67 890 számjegyét tudta felsorolni, ezzel csúnyán ráverve a ranglista második helyezettjére – az indiai *Sudhir Dwidedi* 45 ezres teljesítményére. A világranglista pontossága némiképp vitatható, hiszen például indokolatlanul hiányzik róla a japán *Haragucsi Akira*, aki a Wikipédia szerint 16 óra leforgása alatt 100 ezer tizedesjegyet sorolt fel 2006-ban.

Ezek a furcsaságok után már csak azt kell elárulni, hogy a pít újabban megzenésítették. No, de hogy hangzik? *Michael Blake* dél afrikai zeneszerző lírai művet írt a π tiszteletére. A többszólamú darabban valamennyi

számhoz egy-egy zenei hangot vagy akkordot rendelt. A végeredmény egy olyan kompozíció, amelyben voltaképpen a π csendül fel. S ez nem minden. Ha érdekel benneteket a zenemű, lapozzátok fel a nyest.hu honlap oldalait!

A köd

A szabadkai Jovan Mikić iskola 6. c. osztálya magyar órán figyelemre méltó „kísérletet” hajtott végre. Versíró gyakorlatot tartottak, bizonyítván, hogy nemcsak fizika- vagy kémiaórán lehet kísérletezni. Fantáziánkat, tudásunkat, képességeinket a versírás területén is kipróbálhatjuk. Témájuk a köd volt. Következnek tehát a variációk.

A köd

1.
Októberben járunk, a reggelek hidegek.
Haladok a ködfelhőben,
egyre félelmetesebb.
Gomolyog a füst,
a fehérség, minden nedves.
Gyorsan jön a tél, s vele a rosszkedv.

(Bíró Mónika)

3.
Orromig sem látok.
Ki tüntette el a világot?
Csendben jött az éjszaka,
Eltűnt a nap sugara.
Szürkébe fordult a táj,
Mindent befed a homály.
A madarak sem csicseregnek,
A gyerekek sem énekelnek.

A nap már nincs itt nálunk,
Vacogunk és fázunk.
Hamarosan jön a tél,
Várom kell, míg a nyár visszatér.

(Sebők Anna)

4.
Mint a redő,
Leszállt ránk a fehér kendő.
Szorul a tüdő,
Vízről duzzad a gonosz felhő.
Köhög az ember, de hiába...
Nem száll fel a sűrű pára.
Elég! Elég, te fránya!
Így is sok már a bánat.
De ha végül kigyúlnak a szemek,
A köd messzire elmegy.

(Gubena Ábel)

5.
Sűrű és nedves,
Hideg, veszélyes
Földre szállt felhő.
Titkos, rémítő októberi köd.

(Magyar Müller Kinga)

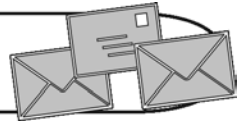
6.
Hideg ős, vizes fűszálak,
Párás ablakok, deres fák,
Didergő rigók,
Befagyott vizek,
Halott levelek,
Füstölgő kémények

(Tari Gábor)

7.
Titokzatos, párás, szeles,
Oly furcsa, oly sejtelmes,
Bús, sötét és igen komor,
Nincs benne semmi modor.

(Toldi Viktor)

MIZUJS?

Gyerünk, menjünk enni!

Sikeresen szerepelt a Finnországban meghirdetett Gyerünk, menjünk enni! elnevezésű képzőművészeti trienálén a szabadkai EmArt Műhely két növendéke. Művéért **Szobonya Dávid** és **Milica Stojilković** kapott oklevelet.

Dávid

Milica

Bibliójátékok

Lázasan készültünk a könyvtári Bibliójátékokra, melyet október utolsó napjaiban tartottak meg Péterrévén.

A tanárnő már egy hónappal azelőtt szolt, hogy olvassuk el a Mátyás király tréfái című könyvet. A mesék nagy részét már ismertük. A könyvben szerepel az Egyszer volt Budán kutyavásár, a Mit gondolt Kinizsi Pál a maga fejről, A fiatal bíró meg az öreg bíró történetek és más mesék. A nagy napon bent maradtunk gyakorolni még a nagyszünetben is. Hazaértünk, megebédeltünk, megcsináltuk a házit, majd háromnegyed négykor találkoztunk a könyvtárban. Amikor mindenki odaért, következett a névsorolvasás, majd megkezdődött a csoportokba sorolás, s maga a játék is. Az első versenyszám keretein belül a könyvvel kapcsolatos kérdésekre kellett felelni. A második feladat néhány elkezdett mese befejezése volt. Ezután egy keresztrejtvény következett, majd szétvagdalt könyvcímeket kellett összeilleszteni. Az utolsó játékban könyvcímeket kellett elmutogatni, anélkül, hogy megszólaltunk volna. Izgatottan vártuk az eredményhirdetést. Az Öreges csapata jutott tovább az öbectsei döntőre, ami november 27-én lesz.

Nagyon tetszett a játék, jövőre is szívesen részt vennénk hasonló eseményen.

Cseri Zsófia és Lévai Helga 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Teki és Lusti

Egy meleg, őszi napon hazafelé bandukoltam az iskolából. Amikor a kapunkhoz értem, egy kis kavicsra lettem figyelmes. Talán mégsem kavics? Előbb előbukkant belőle egy fark, majd két pár lábacska, őket pedig egy fejecske követte. Nini! Hisz ez egy teknőc! – kiáltottam fel. Ösztönösen egy papír zsebkendőbe csomagoltam, és örömmel mutattam meg nagymamának legújabb kis szerzeményemet. Akkor még nem is sejtettem, hogy nagy is a pincénk bejáratánál egy ugyanilyen kis hullót szedett össze. Most már két pár kíváncsi szem fürkészett rémulten. Szüleimnek izgatottan újságoltam a hírt, ők megengedték, hogy megtartsam a kis teknőcöket. Nagyival egy műanyag edényt megtöltöttünk vízzel, apró köveket és néhány növényt tettünk bele, még egy kis hidat is építettem nekik, ami kitűnő búvóhelynek bizonyult. Anyukám teknőceledelt vásárolt nekik. A rákocskákat igen kedvelik, és szeretnek sütkérezni a napon. Nagymamával minden nap gondozzuk a kis terráriumot.

Teki és Lusti – így neveztem el őket, már egy hónapja ékesítik a szobámat.

Házunk a Krivaja folyó partján van, amelynek vize most szennyezett, tejfehér. Az élőlények eltűntek belőle, nincsenek a kedves vadkacsák, a vízi csirke, a vízisikló, a halacszkák, a teknőcök... csak a kellemetlen bűz terjed a faluban. Sokszor azon gondolkodom, hogy Teki és Lusti valószínűleg már nem élnének, ha a folyóban maradtak volna, de így sikerült őket megmenteni. Remélem, tavaszra megerősödnek, és visszatérhetnek természetes környezetükbe, ha egy napon visszatér az élet a folyóba.

Papp Tamara, 5. osztály, Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes

Ő a nagy ő?

1. Éppen a barátnőid társaságában vagy, amikor szembe jön a nagy Ő. Mi a reakciója?

- a) Illedelmesen köszön, és megkérdezi, mi újság.
- b) Rád köszön: Csá, hello stb.
- c) Bámul.

2. A suliban kiesnek óra előtt a könyveid a padból, és ott az a fiú. Mi a reakciója?

- a) Azonnal odarohan, és segít felszedni.
- b) Megkérdezi, kell-e segítség, és a választ nem várja meg.
- c) Csak bámul.

3. A suli ebédlőjében, miközben sorban állsz, előtted áll, és...

- a) ...előre enged téged.
- b) ...áll előtted és néz.
- c) ...rohan az ennévelőért.

4. Órán:

- a) Egyfolytában engem néz.
- b) Néha rám pillant.
- c) Rám sem néz.

Értékelés

Legtöbb az a válasz: Love!

Tisztán látszik, hogy ő az igazi. Szemmel látható, hogy kedvel téged. Gyerünk, ne késlekedj, mert egy ilyen fiút bárki megkaparinthat előled!

Legtöbb a b válasz: Talán 50%

Lehet, hogy ő az igazi, de nagy az esélye, hogy csak barátkozik veled. Kerülj a közelébe, és tudd meg, hogy bejössz-e neki!

Legtöbb a c válasz: Nem ő az igazi

Ő első ránézésre egy bunkó. Ám ezt a saját válaszaidból is megállapíthatad.

Horoszkóp

Kos

Hevesség könnyen bajba sodorhat, úgyhogy számolj el inkább tízig minden alkalommal, mielőtt megszólalsz! Nem éri meg összeveszni senkivel.

Bika

Tökéletes időszak ez, hogy megoldj egy érzelmi vagy párkapcsolati problémát. Hallgasd meg minden beavatott véleményét, és mérleget!

Ikrek

Te sem tudod, honnan jön az a túlárado lelkesedés, ami a héten jellemző rád, de ne is törődj vele. Csak élvezd a rengeteg pozitív energiát, és élj vele!

Rák

Bármilyen visszahúzódo is legyél, ne fojtsd magadba mondanivaló! A héten több figyelmet kapsz a megszokottnál, és előrébb juthatsz ötleteiddel, ha megosztod őket másokkal.

Oroszlán

Kiolthatatlannak tűnő tudásszomjjal indítod a hetet. Nem kínos, ha valami felkelti az érdeklődésed. Ásd bele magad a témába, csak nyerhetsz belőle!

Szűz

Könnyen előfordulhat, hogy apró hibákat vétesz, ezért ellenőrizz le mindent kétszer! Ha pedig nem világos valami, ne fogd vissza magad, merj segítséget kérni!

Mérleg

Csúnya konfliktusba keveredhetsz egy tanárodal vagy edződdel. Jobb, ha nem szállsz harcba vele, csak magadnak ártasz, inkább húzd meg magad!

Skorpió

Izgalmas ötleteiddel kilógsz a tömegből, viszont számolj vele, hogy sokan a segítségedet kérik majd. Ne hagyj, hogy mások problémái elvonják a figyelmed a saját teendőidről!

Nyilas

Nem szeretsz vitatkozni, viszont muszáj hangot adnod annak, ha nem tetszik valami. Minél tovább hallgatsz róla, annál jobban elmérgesedik a helyzet.

Bak

Bár szíved szerint minden pillanatod a szórakozásnak szentelnéd, akad egy-két fontosabb teendő, amire figyelmet kell fordítanod. Tartsd szem előtt a kötelezettségeid!

Vízöntő

Magad sem tudod, honnan jön ez a rengeteg pozitív energia, de könnyedén azon kaphatod magad, hogy a legnagyobb kihívást jelentő feladatokat is kisujjából kirázod.

Halak

Kissé felborulhat a napirended a héten, de ne izgulj emiatt. Ha rugalmas vagy, és hajlandó vagy átszervezni a teendőidet, nem érhet baj.

„Kedves Bizalmas!

Hetedikes lány vagyok, és fülig szerelmes egy fiúba, aki velem egy osztályba jár. A gondom az, hogy a fiú az egyik barátnőmben szerelmes, aki szintén a mi osztályunkba jár. A fiú állandóan fogdossa azt a lányt, sőt, más lányokat is, akik szintén jó barátnőim. Be kell ismernem, nagyon féltékeny vagyok. A barátnőm már nagyon sokszor panaszkodott emiatt nekem, mert az a fiú neki unokatestvére. A fiúval jó barátok vagyunk. Egy párszor már meggyulladt bennem a remény, hogy tetszek neki, mert átkarolt, meghúzta a hajam stb. Történelem órán viszont a barátnőm és én ülünk mellette, ő pedig felé mindig közelebb megy, hogy bírja fogdosni. Ez nagyon idegesít. Van-e remény, hogy szerelmeseink legyünk? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Virágszál!

Az igazság az, hogy a fiú neked nem adott okot a féltékenységre, hisz jó barátok vagytok, és ez az oka annak is, hogy téged nem úgy fogdos, mint a többi lányt. Hogy idővel lesz-e köztetek több is, mint barátság, nem ki-zárt. Persze, ha féltékenységi kirohanásaid lesznek, vagy valamilyen más módon, pl. szerelmi vallomással elriasztod, akkor csökken a valószínűsége annak, hogy szerelem legyen a barátságból. Ami a lányok fogdosását illeti, ez tipikus serdülőkori jelenség, a fiúknak szórakoztató, a lányok többségének viszont igencsak kellemetlen és megalázó. Csak azoknak a lányoknak tetszik ez az idegesítő és kellemetlen viselkedés, akiknek tetszik az a fiú, aki „fogdossa” őket. Sajnos a fiúk, ilyen módon próbálnak „testileg” is közelebb kerülni a lányokhoz, a másik nemhez. Hogy lehet megszüntetni? Ha lányok határozottan lépnek fel, és nemet mondanak. „NEI!”, „NE CSINÁLD!”, „NEM SZERETEM HA FOGDOSOL!”, és ehhez hasonló mondatokkal válaszolnak a fiúknak, és nem csak vihogás, meg nyafogás, lesz a reakció. Biztos, hogy akkor előbb abbahagyják. Am nagyon fontos az osztályfőnöknek, az iskola pedagógusának, pszichológusának is szól-ni, hogy elbeszélgessen a fiúkkal, erről a lányok számára kellemetlen és megalázó viselkedésről, mert ha velük is ugyanezt csinálnátok, nekik sem tetszene. Ha eltűritek és hallgattok, biztos, hogy semmi sem fog megváltozni.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hatodik osztályos lány vagyok, és szerelmi gondom van. Nem tudok dönteni, melyik fiút szeressem, mert két fiúm is van. Az egyik, J., aki 14 éves, és szeretem, SMS-ezünk, találkozgatunk. A másik, K., aki 13 éves, az osztálytársam, és tetszik. Mindketten szerelmet vallottak nekem. Mindkettő nagyon aranyos, kedves velem, és nem szeretném megbántani őket. Kérlek, segíts! Nem tudom, melyiküket válasszam!

Válasz:

Úgy látom, te is tudatában vagy annak, hogy nem folytathatod mind a két fiúval a játékot, egyiküket meg kell bántanod. Sajnos valamilyen módon el kell döntened, kihez húz jobban a szíved. Azt pedig csak te magad tudod megtenni. Helyetted senki sem dönthet. Mindenképpen valakinek fájdalmat fogsz okozni. Vigyázz, nehogy a végén te legyél az, akinek fáj! Hisz, amíg te tépelődsz, megtörténhet, hogy a fiúk életében felbukkan egy újabb szimpátia, és te a „két szék között, a földön találd magadat”. Ezért, gondold át még egyszer, mi az, ami a fiúkhöz vonz, mi az, ami nem tetszik bennük, és ennek alapján dönts. Az sem lesz hiba, ha mindkettőnek barátságot ajánlasz fel, mert még nem szeretnél senkivel sem járni. Azon sem lepődnek meg, ha nagyon gyorsan egy harmadik fiú mellett kötnél ki.

„Kedves Bizi!

Nagyon szeretem a Jó Pajtást és a benne lévő rovatokat. Minden csütörtökön várom, hogy megérkezzen az új szám. A barátnőmmel közösen szoktuk ilyenkor átlapozni. Most én is tanácsot kérek, mert egy számomra megoldhatatlan problémám van. Van egy fiú, akivel nagyon régóta jó barátok vagyunk, sőt tetszettünk is egymásnak. Mostanában már nem is beszélünk, mert csúnyán viselkedtem vele. Bocsánatot kérnék tőle, de nem vagyok benne biztos, hogy elfogadná, és megbocsátana, mert azt gondolja, én továbbra is szeretem. Mit tegyek? Szeretném, ha újra barátok lennénk, ha újra úgy tudnánk beszélgetni, mint régen, hiányzik.

Virágszál”

Dupla kávé”

Sorry”

Válasz:

Nagyon jó lenne, ha még egyszer átgondolnád az eddig történeteket a fiúval kapcsolatban, mert úgy látom, nem a köztetek kialakult meleg érzelmek, vonzalom rontották el a kapcsolatokat, hanem a te iránta tanúsított „csúnya” viselkedés az oka. Jó lett volna, ha erről többet írtál volna, mert akkor tisztábban láthatnánk az ok-okozati viszonyokat, mi miért történt, mi minek a következménye. Így csak feltételezésekre hagyatkozhatunk. Feltételezem, a viselkedésed vele szemben goromba, lekezelő, elutasító lehetett, hogy valamilyen megbántottad, belegázoltál valamilyen módon az érzelmeibe. Ezek miatt szakadnak meg gyakran a barátságok. Próbáld meg feltétlenül egy négyesemközti találkozót megbeszélni vele, amit mindenféleképpen bocsánatkéréssel kell kezdened. A bocsánatkérés pedig „szívből jövő” kell, hogy legyen. Jót tesz az is, ha megmagyarázod, miért is viselkedted vele olyan csúnyán, és hogy beláttad, hibáztál. A többi azonban a barátodtól függ. Bárhogyan dönt is, vállalnod kell a következményeket. Fogadd el, megtörténhet, hogy nem bocsát meg. És ne feledd, mindenkinek joga van megvalóztatni a barátait, és senkit sem kényszeríthetünk barátkozásra. (Ez mindkettőtökre egyaránt vonatkozik.) Vedd úgy, hogy a bocsánatkérés egyfajta „érettségi” vizsga, mert ez neked egy fontos élet-leckének számít, hisz az érett személyiség mindig vállalja a tetteit, azok következményeit, belátja hibáit, kijavítja őket, és a legjobb esetben tanul belőlük. Bárhogyan is végződik a dolog a legfontosabb az, hogy újra jól érzed magadat a saját bőrödben, hogy megnövekedett az önbecsületed. És ha a te saját magadról alkotott képed pozitív, jó kisugárzású, ezt mások is észre fogják venni, hasonlóan élík meg, mint te magad.

„Kedves Bizi!

Tizenkét éves lány vagyok, és nekem is elkezdtek tetszeni a fiúk. Mivel ösztintesen neveltek a szüleim, megmondtam nekik, hogy szerelmes vagyok egy fiúba. Azóta megtiltották, hogy a fiúkkal barátkozzak. Egy fiú nevét sem szabad megemlítenem, megtiltották, hogy bárki telefonáljon nekem. Ellenőriznek minden téren: olvassák az elektronikus leveleimet, bárholva megyek, mindig jön velem valaki, még akkor is, ha az osztálytársam születésnapjáról van szó. Volt, hogy meg is vertek, mert beszélgettem egy fiúval az utcán. Nem tudom, meddig tudom ezt túrni. Segíts, kérlek, adj tanácsot, mit tegyek!

Válasz:

Kedves Őszike!

Nem irigylésre méltó a helyzeted. Sajnos vannak szülők, szerencsére nagyon kevesen, akik nem tudnak megbirkózni gyermekeik éréseivel, változásaival, felnőtte válásával, azzal, hogy a kicsi lányuk nővé lett. Pokollá teszik azok életét, ahogyan nekik is pokollá volt téve a fiatalságuk. Szinte újra átélük veletek a saját serdülőkorukat, az akkori érzelmek újra felszínre kerülnek bennük, elárasztják őket, és ekkor a számukra nagyon is ismerős viselkedési formáival, saját szüleitől tapasztaltakkal próbálkoznak. Sokszor ők is ugyanezt élték meg serdülőkorukban. Ne feledd, hogy e viselkedés mögött nagy fokú féltés is rejtőzik. Félnék, nehogy valami rossz történjen veled, megbántódj, mások fájdalmat okozzanak neked. Próbáld meg a korodhoz méltóan „éretten” viselkedni. Ne hisztizz, pukkadj, veszekedj velük, ne hazudj nekik, vagy ne adj' Isten, zsarold őket. Próbáld meg felébreszteni bennük irántad a bizalmat. Tartsd be a közösen megbeszélteket, segíts a házimunkáiban, rendszeresen végezd el iskolai kötelességeidet, legyél pontos, ne késs,... Ha csak módod van rá, mutasd be a barátaidat a szüleidnek. Kezdeményezz beszélgetést anyukáddal különböző dolgokról: pl. a serdülőkorról, a menstruációról, a barátságról, a szerelemről, azokról a dolgokról, kérdésekről, amelyek foglalkoztatnak, amelyek felmerültek köztetek. Nyugodtan megkérdezheted anyukádat, hogy az ő szülei hogyan viselkedtek vele serdülőkorban, milyen problémái voltak, ő fiatal korában, hogyan birkózott meg ezekkel a problémákkal. Arra is rákérdezhetsz, ki volt az, aki segített neki abban, hogy megoldódjanak a problémái. Nekünk kész receptünk, megoldásunk nincs. Vértedd föl magad türelemmel, tudással, érettséggel, és tegyél, meg mindent, amit csak lehet, hogy a szigorú szüleid a szövetségeseid legyenek. És ne feledd, a felnőtte válás hosszú, sokszor fájdalmas folyamat: göröngyös, hepehupás, hol síksági, városi sugárút, hol pedig kacskaringós, keskeny, meredek, hegyi kapaszkodó.

Tippek, hogy jobb testvérré válj

A következő tippek segítségével nemcsak jobb testvérré válhattok, hanem lelki társsá is.

Felejs el, és lépj tovább!

Amikor valakivel az első napjától kezdve megosztod az életed, elkerülhetetlenek a súrlódások, kisebb-nagyobb sérelmek. Ám eljön az idő, hogy ezeken túllépj. Persze, ő kapta meg a görkorcsolyát karácsonyra, amire te vágytál... lépj tovább! Itt az idő, hogy a sérelmeid elengeddd!

Együttérés a nehéz pillanatokban

Lehet, hogy nem érted a testvéredet. Még ha nem is tudod, hogy mitől lett dühös, érezz vele együtt, legyél ott neki, amikor szüksége van egy vállra, hogy kisírhasa magát rajta! Ha fordul a kocka, és te mész át lelki válságon, ő lesz az, akit ha hajnali háromkor hívsz fel, akkor is fel fogja venni a telefont, hogy meghallgasson!

Figyelj rá!

A legegyszerűbb módja, hogy megmutasd, szeretsz valakit, ha igazán figyelsz rá. Kapcsold ki a tévét, számítógépet, ne válszolj a hívásokra, csak hegyezd a füledet. Figyelj és hallgasd meg a testvéredet. Az, hogy kibeszélheti magából a gondolatait, érzéseit neked, a legtöbbet jelentheti a számára.

Maradj halk!

Mindenkinél előfordul, hogy hagyja el szabadulni az érzelmeit. Nézeteltérés esetén maradjatok higgadtak, és ne emeljétek fel a hangotokat! Ne felejtsd el, hogy ő az, aki ismert téged 8 évesen, és ismerni fog még 80 évesen is.

Állj ki érte!

Amikor kicsi voltál, a testvéredhez fordultál, ha valaki bántott? Akárhogy is, most

a testvérednek is lehet szüksége arra, hogy kiállj mellette. Rendkívül nagy erőt tud adni a tudat, hogy az életedben van legalább egy ember, aki feltétel nélkül támogat és szeret téged. Szóval, amikor a testvéred azt mondja magára, hogy kövér, sikertelen, mindig egyedül lesz stb., állj ki mellette, és mondd meg neki, hogy NE beszéljen így magáról!

A testvéred – akár hiszed, akár nem – az egyik legfantasztikusabb ajándéka az életednek! Gondolj csak bele, mennyi kalandból, közös titokból, huncutságból, esti sutyorgásból maradnak ki az egyiké! Minél hamarabb felismered, milyen szerencsés vagy, annál jobb lehet a kapcsolatotok.

Így szabadulj meg a pattanástól

Íme, pár tipp, hogyan szabadulj meg tőle mielőbb...

Jég

A jég remek megoldást jelenthet. Ez a kitágult pórusokat arra biztatja, hogy kilökjék a zsírt, amire nincs szükség. A jeget a legkönnyebben úgy használhatod, hogy egy kis rongydarabba tekered, és egy-két percet a pattanáshoz szorítod, majd megismétled néhányszor a procedúrát.

Citrom

A frissen facsart citromlé külső alkalmazása remekül lelohasztja a pattanásokat. Az enyhe citrusos savnak kitűnő fertőtlenítő hatása van, és felszárítja a zsírt. A legjobb, ha tiszta, steril vattára csöpögtetsz kevés citromlevet, és lefekvés előtt alaposan bekened a problémás területet. Ha különösen makacs ellenség ütötte fel a fejed, fahéjjal is keverheted a citromot – ez igazán hatékony pattanástalanító, de érzékeny bőrűeknek nem ajánlott.

Méz

A méz természetes fertőtlenítő hatása miatt a gyógyászatban is kedvelt, emellett a gyógyulási folyamatot is gyorsítja. Először egy tiszta vattával vidd fel a mézet a pattanás-

ra, majd 30 perc elteltével mosd le langyos vízzel!

Fogkrém

A fogkrém kitűnő pattanásgyilkos. A fogkrémkúra különösen akkor van segítségünkre, ha a jeges borogatást követően alkalmazzuk: elég a problémás területet bekenni, és egész éjszakára rajta hagyni a pöttyöt. Az egyszerű fehér fogkrémet használd, ne a színes géleket!

Gőz

A gőzfürdő remek hatással van a bőrre. Megnyitja a bezárt pórusokat, és tisztítja a bőrt. Forralj vizet nagy lábasban, és hajolj fölé bő félóra. Ezután töröld meg az arcodat, és kend be alaposan olajmentes hidratálókrémmel!

Ártalmas a műköröm?

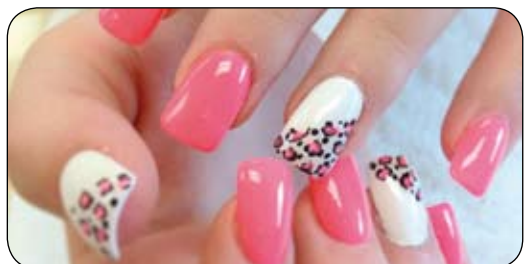
A műkörömök általában biztonságosak, és nem ártanak a természetes körmeidnek. A komoly problémát az okozhatja, hogyha a műkörömtől valamilyen fertőzést kapsz el.

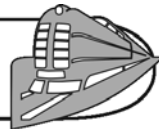
Fertőzés

Néha egy kisebb hézag keletkezhet a természetes és a műköröm között, például, ha a műköröm megütődik vagy megsérül. Ekkor leválhat a természetes körmőről, de legalábbis emelkedhet róla. Ez a hézag gyakran nyirkos, ami a legkedvezőbb feltétele a gombák vagy a baktériumok növekedésének. Akkor is elfertőződhet a terület, ha a műköröm nem a megszabott időn keresztül marad a kezeden, vagy ha a manikűrösöd sterilizálatlan eszközöket használ. Ha a köröm elfertőződik, akkor megdagad és elszíneződik, ebben az esetben szakembernek kell eltávolítania.

Allergia

Néha a műköröm ragasztóanyaga allergiás reakciókat válthat ki, ennek jellemző tünetei a köröm körüli vörösség, fájdalom és duzzanat. Ha ilyen tapasztalsz, akkor mindenképpen keresd fel a szakorvosodat! A kulcs ahhoz, hogy elkerüld az ilyen eseteket és mindenemű fertőzést az, hogy mindig higiénikus, bejegyzett manikűröst válassz.

Plitvicére sok időt kell szánni

A sűrű erdővel borított horvátországi területen tizenhat egymással összefüggő, tiszta vizű tó található

Azt mondják, Plitvicét minden évszakban érdemes felkeresni. Nekem a nyár nagyon tetszett, még akkor is, ha a legmagasabb vízesésekről elég gyengén csordogált a víz. Lehet, hogy tavasszal több a víz, lehet, hogy télen még inkább kifejezésre jut a megigéző tájban a vízfelület tisztasága, áttetszősége, színe. Ha most, ősszel járnék ott, bizonyosan magával ragadna a vidék színgazdagsága, de nekem nyáron adatott meg a kirándulás lehetősége.

Akkor már burjánzik a növényzet, kellemesen hűsít a vízpára, a virágok sosem látott színárnyalatokban pompáznak. A hegyek között megbújó tavak, a kisebb-nagyobb vízesések pedig eszméletlenül szépek, szinte változnak, attól függően, épp milyen magasságból vagy melyik oldalról szemléljük őket. Gondolom, kevesen jártatok még Horvátország azon részén, ahol a világviszonylatban is rendkívüli Plitvicei-tavak találhatóak, ám nem kizárt, hogy az Adriai-tenger horvátországi szakaszára utazva egyszer útba ejtitek. Biztosan nem bánjátok meg!

Rengetegen kíváncsiak az UNESCO természeti világörökségéhez tartozó nemzeti parkra. Lengyelek, németek, magyarok, szlovénok, szlovákok, távol-keletiek, spanyolok a tengerpartra igyekezve gyakran megállnak ott. Pontosan olyan a nyelvi kavalkád, mint a tengerparton, vagy más felkapott idegenforgalmi helyeken.

Plitvicére több időt kell szánni, mint három-négy óra. Lehetőleg egy nap álljon rendelkezésünkre, ha már kifizetjük a drága belépőt. A park hatalmas. A területe mintegy 300 négyzetkilométert foglal magába, így még ha a turisták előtt nyitva álló, kisebbik részét szándékozzuk csak bejárni, akkor is fel kell gyűrni a gatya szárát. A turistákat hajókkal, buszokkal segítik (amiért nem kell külön fizetni), de gya-

Hatalmas erővel zuhan alá a víz, beszélgetni sem igen lehet a hangerejétől

loglás, a gondosan kialakított sétautak végigpásztázása nélkül aligha látunk valamit ebből a szépségből, amit a vidék kínál.

A sűrű erdővel borított területen 16 egymással összefüggő, tiszta vizű tó található. Ezt persze nem látjuk át, hanem egyre feljebb jutva a hegyes vidéken tisztul ki a kép előttünk, és jövőnk rá, hogy a szintkülönbségnek köszönhetően a természet csodálatos vízeséseket hozott létre, és ezek belezuhannak a tóba, majd a másik oldalon elhagyják a tavat, lejjebb csordulnak, egy újabb tavat képezve. Vagyis minden irányban víz csöpög, csörgedez, patakzik, folyik, vagy épp zúdul, a vízfelületek színe pedig a türkiztől a smaragdzöldig terjed a fényviszonyoktól függően. A legelső tó 503 méter magasságban terül el, a legmagasabb 637 méter területen található, vagyis a vízesések sorozata 134 méter szintkülönbségen alakult ki. Nem csoda, hogy a növény- és állatvilág is gazdag. A lepkék

meglepően jól érzik magukat errefelé, hiszen több mint ötven lepkefajt azonosítottak a környéken. Ezenkívül napjainkig több mint 1140 növényfajt írtak le. A vízben is több jellegzetes növény él, ilyen például a gyakori fehér tavirózsa, vagy a vízesések közelében megfigyelhető, érdekes nevű Zöldszakáll. A park madárvilágába mintegy 140 fajt soroltak be. A tavakban nagyszámú pisztráng él, talán azért, mert horgászni tilos. Mégis akkor hökken meg a látogató, amikor arra figyelmeztetik, hogy az itt előforduló állatfajok közül „találkozhat” például kora hajnali órákban vagy alkonyatkor egy-egy „aktív” barnamedvével, vagy farkassal, de láthat rókát, hiúz vagy borzot is. Nos, én nem láttam. Talán azért, mert kevés időt töltöttem ott. Épp ezért kell újra meglátogatnom ezt a fenséges parkot. Ha tehetem, akkor egy másik évszakot választok. Az ősz tényleg szép lenne.

Nagy Magdolna

Plitvicén olyan színeket lehet látni, amelyekről legfeljebb álmodunk

Elöl is víz, hátul is víz = mindenütt víz

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2			3	4	5		7 GY	8	
9		✿	✿	10			✿	11	GY	
12		13	14				✿		✿	
15 GY					✿	16			17	
CS	✿	18		✿	19		✿	✿	20	
21	22		✿	23		✿	24			
25			26	✿	27			✿	28	SZ
	✿	29		30		✿	31	32	✿	
	NY									

- Hol szilveszterezünk az idén, drágám?
 - Vettem két jegyet a Koldusoperára.
 - ...
 (A választ a rejtvényben talárod.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Kötőszó, 10. 502 római számmal, 11. Agyó betűi, 12. Régi, főleg val-lási hagyományokhoz ragaszkodó, 15. Férfinév, 16. Eláraszt, 18. Olga egynemű betűi, 19. Európai nemzet, 20. Indulat-szó, 21. Vén, 23. Feszítőeszköz, 24. Robi betűi, 25. Fekete-tengeri félsziget, 27. Három olaszul, 28. Hangtalan nesz, 29. Mező, 31. Népiesen ad.

Függőleges sorok: 2. Gázlómadár, 3. Magyar együt-tes, 4. O Sole ..., 5. Háztartási gép, 7. Férfinév, 8. Számnév, 13. Adriai üdülő, 14. Orosz folyó, 17. Nemesgáz, 19. Ügyira-tot bevezet, besorol, 22. Görögország, 24. Madridi sport-klub, 26. Arab, 30. Tagadószó, 32. 501 római számmal.

Betűrejtvények

1

		TL	
AA			5
	A		

2

ND	
OOOO	
ZA	

3

T	
BA	
	FÜ

4

	GER

Skandináv rejtvény (36.)

Rejtvényünkben egy világhírű osztrák zeneszerző nevét és három művének a címét rejtettük el, ezt kell megtalálnotok.

		CSONT- HÉJAS GYÜMÖLCS MÁLTA		PANCSOVA- FENYEGE- TÉSSEL JUT PÉNZHEZ		KÖRZET	ARAT	51		SZÓ- TOLDALÉK HULLÁM- TORÓ		CSAPADÉK		
								NEMEZ				RIOGNI KEZD		
		GÉSA EGYNEMŰI		TEGNAPI EGYNEMŰI						ÁGNESKA			DEHOGY! LANKA- DATLANUL FIGYEL	
		RUTIN		SÜLY- MÉRTÉK						FORDÍTVÁ ÓRIÁSKÍGYÓ		ALKALMI	MAJDNEM MÉZ	
												52		
NÉVELŐ		◆	FORDÍTVÁ OLASZ AUTÓ	DÉL-AMERI- KAI FOLYÓ						NÉMET FOLYÓ				
5		MEG- BOSSZUL						BELGIUM		SZEDD A LÁBAD!				SS
KERTI SZERSZÁM		ROZS SZERBÜL					50	SAJÁT LÉNVE		OROSZLÁN SZERBÜL				
						ÉJFÉL ELŐTT		ÉSZAK A TOR VÉGE		FORDÍTVÁ MOSÓPOR- FAJTA D.K.				
OLASZ TELEVÍZIO				URÁN	VATIKÁN	ZÉRO	BESZÉD RÉSZE					EZ	GRAMM	
						LUXEMBURG						1000		
◆		ZS												

A 35. skandináv rejtvény megfejtése: BABITS MIHÁLY, GÓLYAKALIFA, JÓNÁS KÖNYVE

Szókihúzó

E	C	S	E	B	K	Ö	R	Ö	T
G	A	L	E	N	I	K	A	Ó	
E	T	E	Z	M	E	N	Ó	G	
T	A	N	Á	R	I	N	G	O	
R	T	A	G	R	Á	R	I	L	
Á	É	C	E	S	A	A	D	L	
Z	R	L	B	N	T	C	N	I	
Ó	A	A	E	V	É	R	I	S	
B	O	L	H	A	P	I	A	C	

AGRÁR	CSILLOGÓ	HEBEG	TANÁR
BALERINA	CSATATÉR	INDIGÓ	TÖRÖKBECSE
BOLHAPIAC	EGET RÁZÓ	ING	
CICA	GALENIKA	NEMZET	

A fenti szavakat húzd ki a rejtvényrácsból: letről fel, fentről le, balról jobbra, jobbról balra és az átlók irányába. A megmaradt betűkből egy vajdasági helység nevét olvashatod össze.

5-ből 6

BANDI
DÁVID
JOLÁN
PIROS
TÓDOR

A felsorolt öt nevet olyan sorrendbe írd be a rejtvényrácsba, hogy az átlóban a hatodik név is kialakuljon!

Szóláncok

1

BOROS

POHÁR

2

MESÉS

KÖTŐ

3

JÉG

CSOKOR

4

FÉL

PERTLI

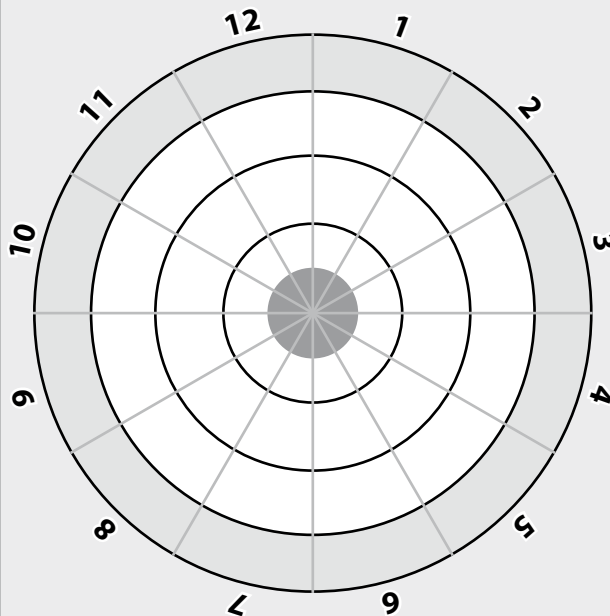
Keress olyan szót, amely mind a felső, mind az alsó szóval egy-egy összetett szót alkot!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Körbe-körbe

Meghatározások: 1. Súlymérték, 2. Női név becézve, 3. Nyári lábbeli, 4. Növény támasztéka, 5. E nélkül nincs ház, 6. Ravasz állat, 7. Férfinév, 8. Kismacska, 9. Iskola diáknyelven, 10. Eszes, 11. Dal, 12. Angol mértékegység (YARD).

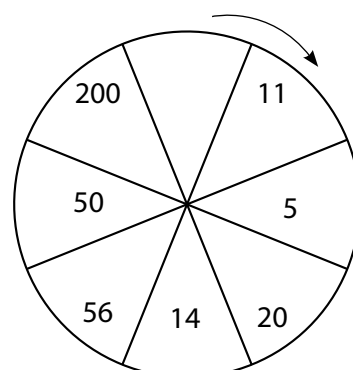
A külső, kiemelt körgyűrűben egy karácsonyi ének kezdő sorának kell kialakulnia.

Szólásmondások

1. Előre iszik a bőrére.
2. Bámul, mint az új kapura.
3. Bolhából nem lesz
4. Összebeszél -bogarat.
5. Nem árulok zsákba

A fenti szólásmondásokból mindenütt hiányzik egy-egy állat neve. Neked kell megtalálnod, és beírni a helyére.

Körszámтан

A számok egy bizonyos logika alapján követik egymást, erre kell rájönnöd.

Túlszaporodtak a törpeharcsák

Kevesen tudják, hogy a szúrós és kellemetlen törpeharcsa tömegeit valójában két faj alkotja

Annak ellenére, hogy a törpeharcsák tömegét vizeinkben két faj alkotja, mi folyamatosan egyes számban fogunk beszélni erről a halról, mert a két faj között nagyon kicsik a különbségek, és ami érvényes az egyikre, az vonatkozik a másikra is. A megtévesztésig hasonlítanak; növekedésükben sincs számottevő különbség; életvitelük, táplálkozásuk, szaporodásuk... azonos. Érkezésük története azonban különbözik.

A törpeharcsa a tengerentúlról, az amerikai kontinensről származik. Ott különböző szerzők szerint mintegy tíz faja él. És mind kis növésű, őshazájukban sem sokkal nagyobbak, mint nálunk. Az első törpeharcsaféle a 19. században került Európába, minden bizonnyal becsapásként. Aki hozta, kínálta, majd el is adta, azt állította, hogy akár öt kilósra is megnő. Aki elhitte, az vásárolt belőle. Mire kiderült, hogy a törpeharcsa ekkorára képtelen megnőni, addigra elterjedt. Arról a halról van tehát szó, amellyel nagyapáitok akkor ismerkedtek meg, amikor nagyjából olyan korúak voltak, mint ti. Aztán, valahol a hatvanas évek elején a törpeharcsa rajtaütésszerűen eltűnt.

Itt-ott maradt belőle, de vizeink többségéből egyik évről a másikra úgy eltűnt, hogy harminc éven át szinte nem is találkoztunk vele. Aztán ismét megjelent. Csakhogy a hosszú kihagyás miatt nem vettük észre, hogy az újonnan megjelent hal nem ugyanaz, mint a korábbi. Vegyük elő a haltani ismereteket!

A 19. században Európába érkezett faj a barna törpeharcsa, míg a húsz-egynéhány évvel ezelőtt érkező fekete törpeharcsa volt. Utóbbinak is van története, halgazdasági tenyésztés céljával érkezett Olaszországba, onnan más vizekbe is telepítették, kimenekült állományai gyorsan elszaporodtak.

A törpeharcsa ugyanis rendkívül hatékonyan szaporodik. Bár a lerakott ikrák száma meglehetősen alacsony, a szülőpár folyamatos felügyelete következtében a kelési arány igen magas. A kikelést követően a törpeharcsa-ivadék rajban marad a szülőpár irányítása alatt. A törpeharcsafelhők ilyenkor iszonyatos pusztítást végeznek a nekik megfelelő táplálékcsoportok. Ez komoly nyomást jelent az őshonos halfajok ivadékaire, hiszen a szervezett raj eleszi előlük a szükséges falatokat. A pontyfélék különösen megsínylik a megfelelő táplálék hiányát. Ez nevezik a szakemberek táplálékkonkurenciának. Kemény szó, de nem árt megjegyezni. A törpeharcsákkal kapcsolatban ugyanis az a felfogás járja, hogy ikra- és ivadékpusztítók. Márpedig vizsgálatok sora bizonyítja, hogy ez nem igaz. Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznánk, jegyezzük meg: őshonos halainkra nézve a táplálékkonkurencia sokkal veszélyesebb az ikrafogyasztásnál.

Mondtuk már, de megismételjük: törpeharcsa valójában nem egy, hanem kettő. Hogyan külön-

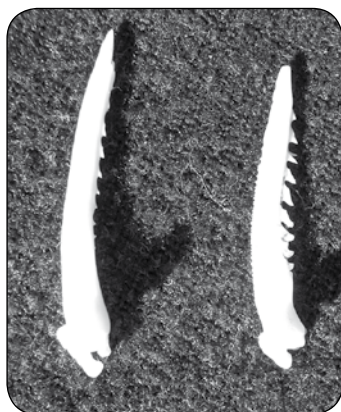
A törpeharcsa lehalászása

böztethetőek meg? A magas fokú hasonlatosság miatt ez nagy feladatnak ígérkezett. Még egy olyan hírneves halszakértő számára is, mint amilyen Sipos Sándor.

Kutatásának célja az volt, hogy megállapítsa, mely vizeinkben fordul elő a fekete törpeharcsa, és hol található meg a barna törpeharcsa. A tíz évvel ezelőtt végzett kutatásainak eredményei alapján leszögezhető, hogy a vizsgált nyolc víz közül kettőben a barna törpeharcsa a fekete rokonával közösen él, míg hat vízben kizárólag fekete törpeharcsát, tehát a később érkezett fajt találta meg.

Megkülönböztetésükhöz a testtájuk elszíneződése mellett – ami meglehetősen ingatag támpont – a melluszonyok kemény sugara

igencsak kellemetlen tuskék, amelyek összeszúrják a kezünket, és amiért szídjuk azt, aki ezeket a halakat behurcolta vizeinkbe. A barna törpeharcsánál ezek a sugarak hosszabban és kifejezettebben fogazottak, mint a fekete törpeharcsánál. Emellett koponyájuk egyik csontja is különbözik. Ennek a csontnak igen kacifántos latin neve van, ezért hanyagoljuk említését. Fontos tudni, hogy Sipos Sándor kutatása során több száz törpeharcsa koponyáját főzte ki – egyenként! – és keresgélte a megfelelő csontot. Meg is találta! A halkoponya ugyanis több mint hatvan csontból áll, és ezek közül kell előbűvölni azt az egy megfelelőt. A kutató halszakértő munkájához képest Hamupipókének könnyű dolga volt.

A fekete és a barna törpeharcsa melluszonyának kemény sugara

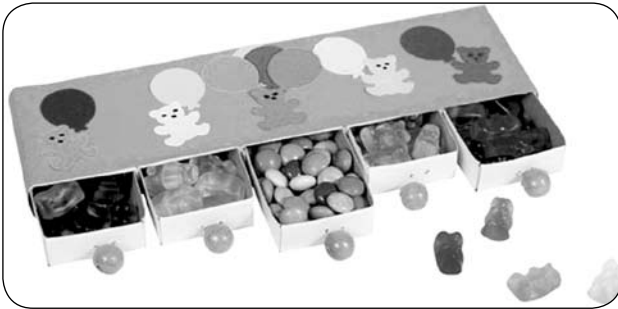
Felül a fekete, alul a barna törpeharcsa

Csináld magad!

Mire jó a gyufásdoboz?

Ezeket a kincseket eddig te is kidobtad!? Ne tedd!
Gyűjts össze néhány gyufásdobozt, és egy kis fantáziával sok mindent készíthetsz belőlük. Íme két ötlet:

Gyufásdobozból tárolódobozka

Alapanyagok:

- gyufásdobozok
- színes papír
- papírragasztó
- gyöngyök fogantyúnak

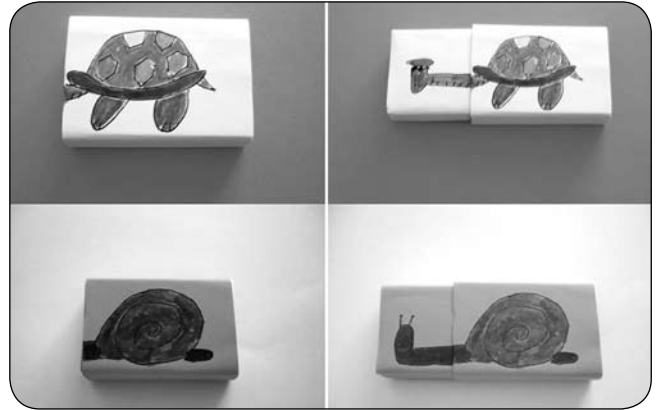
Elkészítés:

A gyufásdobozokat ragaszd egymáshoz tetszőleges alakzatban, majd mérd le, milyen magas és széles lett a tárolódobozkáid!
Színes papírból vágj ki egy megfelelő nagyságú darabot, majd vond be vele a dobozát!

Fogantyúkat is készíthetsz rá gyöngyökből, vékony szalagokból, vagy bármilyen erre a célra megfelelő kellékből.

Már rakhatod is bele az apróságaidat vagy ékszerartóknak is használhatod.

Rejtőzködő állatok

Alapanyagok:

- gyufásdobozok
- színes papír
- ragasztó
- filctoll

Elkészítés:

Vond be a színes papírral a dobozokat! Ezután a doboz aljára – kihúzott állapotban – rajzolj valamilyen állatot úgy, hogy az állat egyik fele a doboz külső részén, a másik fele a belső, kihúzható részen legyen. És kész is! Ha becsukod a dobozát, az állat elrejtőzik, ha kinyitod, előbukkan!

Jó szórakozást!

Szólásmagyarázat

Ajándék lónak ne nézd a fogát!

Akkor szoktuk mondani, ha arra intünk valakit, hogy az ajándékot szépen el kell fogadni, és ne bíráljuk. A mondás viszont még abból az időből származik, amikor nagy lóvásárok voltak, és a vásárló mindig belenézett a ló szájába, mert tudni akarta, nem csapják-e be.

A különféle korú lovak fogazata a hozzáértőnek mindent elárul: a lovak korával tehát nem lehetett és nem lehet szélhámoskodni. Ha viszont valaki nem vásárolta a lovat, hanem ajándékba kapta, akkor

ugyan kár lett volna a szájába nézegetnie. Így áll a dolog a mi korunk ajándékaival is. Ha tévékészüléket, gépkocsit, motorkerékpárt vesz az ember, bizony alaposan meg kell néznie a gyártási számot, kilométerórát, típust, mert mindez árulkodik a gép, a készülék koráról, csakúgy, mint annak idején a ló fogazata. Ám ha ajándékba kapja az ember, akkor nem illik tüzetesebben nézegetni. Meg kell köszönni.

Több is vezett Mohácsnál

Akkor szoktuk mondani, ha vigasztalni akarunk valakit, vagy saját magunkat csitítgatjuk. Azt mondjuk, hogy Mohácsnál (1526-ban) elpusztult a magyar nemzet színe-virága, mégis túlélte a magyar nép, akkor mit nyafogunk apróbb-nagyobb, de ennél összehasonlíthatatlanul kisebb veszteségünk miatt!

Kapkod, mint Bernát a ménkűhöz

Ki volt Bernát és miért kapkodott?

A „ménkű” a villám népies neve. Bernát állítólag hét országra szóló szélhámos volt, aki elhitette az emberekkel, hogy villámlani tud. Össze is szedett a hiszékeny emberektől némi előleget, amivel aztán megpróbált eliszkolni, de rajtavesztett. Ezért nyilvánosan megvesszőzték. Akkor kapkodott, nem annyira a ménkűhöz, inkább ahhoz a testrészhöz, amelyre ráverték. A nép száján mégis úgy maradt fenn, hogy a ménkűhöz, vagyis a villám után kapkodott, és így mondogatjuk még ma is, amikor szeles, kapkodó emberekről beszélünk.

Úszóiskola

Csőrepedés van, a Nagy család szerelőt hív, a mester azonban csak jó két órával a megbeszélte időpont után érkezik a helyszínre.

- Elnézést a késésért, de nem tudtam hamarabb jönni. Remélem, asszonyom, addig sem ölbe tett kézzel várt rám!
- Hova gondol, drága mester? - mondja indignálódva Nagyné.
- A gyerekeket tanítottam úszni.

A legjobb falat

Az ápolónő bekopog az elmeógyógyintézet osztályvezető főorvosához.

- Professzor úr, a betegek eszik a csészéket, amelyekben a reggeli teát kapták.
- Ne zavarjanak ilyen semmiségekkel! Nyugtatót és hideg zuhanyt nekik! Másnap ismét kopog a nővér.
- Professzor úr!
- Mi a baj?
- A betegek most is eszik a csészéket. Csak a füleket hagyják meg.
- Ezek teljesen meghibbantak. Hiszen az a legfinomabb rész!

Nagyfiú

- Az anya ébresztgeti a fiát.
- Kelj fel, fiam, indulnod kell az iskolába!
- Jaj, de borzasztó! Mindenképpen muszáj?
- Persze, a tanároknak minden reggel be kell menniük.

Abszolút vicc

- Melyik az abszolút selejt?
- A Nagyalföld, mert az jobbra se lejt, balra se lejt.

Csodás színek

Hamzsabégi szép festményt bámul a műteremben. Nézi közelről, nézi távolról, szemügyre veszi mindkét oldalról, majd leül a székre, hogy onnan gyönyörködje a színek tobzódásában.

- Csodálatos! - kiáltja elragadtatva.
- Micsoda gyönyörű színek! Bárcsak magammal vihetném őket!
- Már viszi is, uram - mondja a művész.
- Ugyanis beleült a palettámba.

Szekrény

- Te, képzeld, tegnap a fejemre dőlt a szekrény!
- Te jó ég! És lett valami bajod?
- Szerencsére semmi. Te, képzeld, tegnap a fejemre dőlt a szekrény!

Sportcipő

- Jean, vegyen föl sportcipőt!
- Miért, uram?
- Átfutjuk a mai újságokat.

Koncert

- Bocsásson meg, mi megy most? - kérdi súgva Kovács a szomszédjától a hangversenyen.
- A Kilencedik szimfónia.
- Úristen! Ennyire elkéstem volna!

Kétbalkezes

- Melyik a bal kezem, Jean?
- A szélső, uram.
- Nekem mind a két kezem szélső, Jean.
- Akkor két bal keze van, uram.

Minden kezdet nehéz

- Fiatal sebész első napját tölti a műtőben.
- No, hogy ment neki? - kérdi a főorvos az asszisztenst.
- Kivett egy porcot, eltávolított egy vakbelet, megszögelt egy combcsontot, és mindössze egy apró hibát követett el.
- Mit?
- Elfelejtette közben váltani a betegeket.

Skót beteg

- A skót bemegy a patikába:
- Gyógyszerész úr, tud valami hatásos szert adni fejfájás ellen?
- Igen, kérem. Kitűnő kombinált porunk van. A gyomorgörcsőt és a reumatikus fájdalmakat is enyhíti.
- Mire a skót:
- Köszönöm, akkor most nem kérem, megvárom, amíg a többi is fájni fog.

Bátor nyuszika

- A farkas sétál az erdőben. Egyszer csak elszáll a feje felett a nyuszika, és elordítja magát:
- Farkas koma, kérsz egy pofont?
- Azután száll tovább a medve felé. Amikor odaér, neki is leordítja:
- Medve koma, kérsz egy pofont?
- Igen.
- Akkor menj az erdő végére, én is ott kaptam.

Szállodában

- Nem értem, mi történik az önök szállodájában! Ma éjjel tíz egeret fogtam...
- Nagyon hálásak volnánk, ha még maradna pár napig.

Félreértés

Az indián rezervátumban a turisták meglátnak egy toll díszes indiánt, aki az aszfaltút közepén fekszik, és azt suttozza:

– Fehér, 200-as Mercedes, acélradiál gumikkal, 85 mérföld sebességgel!

Felkiált az egyik turista:

– Fantasztikus! És ezt mind hallja?

– A fenét! Most ütött el, úgy két perce.

Medve

A székely ül az asztalnál. Berohan a fia:

– Idesapám, idesapám látott mán medvét?

A székely nem szól semmit, gondolkodik.

Egyszer csak kivessi a pipát a szájából, sereint egyet, úgy válaszol:

– Láttam há! Csak nem az vót!

Feledékenység

Ferike kérdezi az apukájától:

– Apa, tudod, melyik vonat késik a legtöbbet?

– Nem én, kisfiam.

– Amit tavaly ígértél.

Nem tartozik rá

– Főúr, esik még az eső? – kérdi a vendég az étteremben.

– Nem tudom, uram. A terasz nem hozzám tartozik.

Patás

Egyik gyerek az óra közben folyton kirakja a lábát, hátha valaki a táblához menet megbotlik benne. A tanár észreveszi, és rászól:

– Hogy is hívják téged, fiam?

– Pataki.

– No, akkor pata bele!

Nem marad le

– Pistike, miért maradsz mindig le?

– Mama, akárhogy sietek, az egyik lábam mindig hátul marad.

Csengés-bongás

Két nő beszélget:

– Tudod, mikor a férjemet megláttam, harangok szóltak a fülemben, és fények cikáztak körülöttem.

– Tényleg? No, akkor ez szerelem volt első látásra.

– Egy csodát! Flipperen játszott a barátival.

Betörés

– Képzeld, Zsuzsi, az elmúlt éjszaka betörők jártak a lakásunkban! – meséli Oláhné a barátnőjének.

– Te jó ég! És mit csinált a férjed?

– Ami azt illeti, nagyon ridegen viselkedett.

– Hogy érted ezt?

– Olyan hűvösen fogadta a gazfickókat, hogy még a foga is vacogott bele.

Esti ima

– Imádkozol esténként? – kérdi a nagyi az unokáját.

– Én nem, de anya mindig imádkozik helyettem. Azt szokta mondani: „Hála neked, uramisten, hogy végre sikerült ágyba dugnom!”

Szempont

– A feleségem születésnapja éppen karácsonyra esik... – meséli a skót.

– Micsoda érdekes véletlen!

– Szó sincs véletlenről! Ezért vettem el.

Ismerkedés

– Elnézést, asszonyom, megadná nekem a telefonszámát?

– Benne van a telefonkönyvben.

– Ez esetben lenne szíves megadni a nevét?

– Az is benne van a telefonkönyvben.

Rendőrök

Két rendőr sétálgat az elterelt Duna kiszáradt medrében.

– Nicsak, mibe rúgtam én bele?

– Egy kavicsba.

– De hát hogy került ide ez a kavics?

– A Duna hozta ide.

– Tényleg? És most hol van a Duna?

– Elment egy másik kavicsért.

Tál

Kovács hazavisz egy tálát, és elújságolja az asszonynak.

– Nézd, drágám, milyen törésálló tálát vettem!

Ezután azonnal ledobja a földre, hogy bebizonyítsa, milyen jó vásárt csinált. A tál persze darabokra törik, mire Kovács morfondírozva:

– Vagy hóálló?

Vetélkedő autósok

Két férfi vetélkedik, melyiküknek jobb az autója.

– Te aztán igazán optimista ember vagy – mondja az egyik.

– Miért?

– Mert vonóhorgot rakattál az autódra, amikor annak is örülhetsz, ha nem téged kell elhúzni.

– Te is jól tetted, hogy beszereltetted a kocsidba a hátsóablakfűtést – próbál visszavágni a másik.

– Miért?

– Mert melegen tartja a kezéd, amíg tolod.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Tudod-e, mi látható a fotón? Nem vitás, várom. A kérdés csupán: hol van? Segítségül elmondjuk, hogy Vajdaságban. Aki járt azon a vidéken, ahol a középkorban felépítették, az bizonyosan gyorsan megfejti. Aki viszont nem, az lapozza vissza az elmúlt tanévben megjelent utazásainkat (Utazz velünk!), és máris meglesz a válasz.

A helyes megfejtők között egy jutalomkönyvet sorosunk ki. **Jelentkezéseket december 3-áig fogadjuk le -vélcímünkön: Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a szerk@jopajtas.info e-mail címen.**

Korábbi, 34. számunk 34. oldalán feltett kérdésünk megfjtése: Bőjte atya ferences rendi szerzetes, aki több száz árva gyerek felnevelését és taníttatását vállalta fel Erdélyben, ami miatt igazán nagy tiszteletnek örvend. A megfejtők közül a szerencse ezúttal a doroszlói **Huszár Andrea Marinára**, a Petőfi Sándor iskola hatodikosára mosolygott, akinek december elején postázzuk könyvjutalmát.

A nyertesnek gratulálunk, játékunk pedig folytatódik.

A VAJDASÁGI BARÁTI EGYESÜLET SZERVEZÉSÉBEN:

Mikulás jótékonsági est

SOK SZERETTEL MEGHÍVUNK MINDENKIT, AKI EGY MEGHITT, KELLEMES ESTÉT TÖLTENE VELÜNK, VAJDASÁGI DALLAMOK-ÉZEK MELLETT, HOGY ÖSSZEFOGVA EGY NEMES ÜGYET TUDJUNK TÁMOGATNI.

2014. DECEMBER 7. VASÁRNAP
FONÓ BUDAI ZENEHÁZ (1116 BUDAPEST, SZTRÉGOVA UTCA 3.)

AZ EST TELJES BEVÉTELÉT A VAJDASÁGI PECESOR ÓVODÁJÁNAK-ISKOLÁJÁNAK FELÜJTÁSÁRA ÉS FELSZERELÉSÉRE AJÁNLJUK FELKÉPVISELŐIK IS VELÜNK LESZNEK.

17:00 Lennert Géza fotó- és Tóth Timea festmény kiállításának megnyitása

17:30 Ünnepléses Mikulás program
Fellépők:

Csizmadia Anna
Dér Heni
Fehér Nóra
Korhecz Imola és Juhász Csaba
Rúzsa Magdi
Szöke Zoltán
Török Testvérek
Varga Izabella

A PROGRAM VÉGÉN ÉRKEZIK
A MIKULÁS, GYEREKEK FIGYELJÉTEK!

VAJDASÁGI ÉTEL ÉS ITAL BEMUTATÓ
(SZINTÉN MINDEN BEVÉTEL A LUKKÓHÁZAT ILLETI);

HERNYÁK BIRTOK: BORKÖSTÖLŐ
MILINAR: FRISZ HŐSÖS ÉS TÖRÖS BUREK
SŐNKAMESTER: ÁRPAJAS LACI SŐNKATÁJAJ
YU: GRILL: PUJESAVICA ÉS CENAPICA

TOMBOLA A PECESORI ÓVODA-ISKOLA JAVÁRA
SORSOLÁS VAJDASÁGI FÉSTŐK, FOTÓSNOK MŰVEIBŐL

A RÉSZVÉTELHEZ ELŐZETES REGISZTRÁCIÓ SZÜKSÉGES A VAJDASAGIBARATI@GMAIL.COM CÍMEN, LEGKÉSŐBB NOVEMBER 30-IG. A JEGYEK SZÁMA KORLÁTOZOTT.

TÁMOGATÓ JEGY: 2000 FT (15 ÉVEN ALULI GYEREKEK SZÁMÁRA INGYENES)
KISMET TÁMOGATÓ JEGY: 5000 FT

Tolerancianapi szavalóverseny Óbecsén

Hetedik alkalommal szervezte meg az Óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör a tolerancianapi szavalóversenyét. A megmérettetésen a magyar tannyelvű osztályba járók szerb, a szerb tannyelvű osztályba járók pedig magyar nyelven szavaltak Óbecséről, Bácsföldvárról és Dreáról.

Az I és II. osztályosok között két első díjat osztott ki a zsűri, melyet Drobina Lara és Ognjen Spajić érdemelt ki. A második lett Vasja Subakov, a harmadik helyet Iva Nikolić szerezte meg, a különdíjas Isidora Vukosavljev és Aleksandra Kobilarev lett. A III és IV. osztályosoknál Dejna Kolozsvári és Aleksa Đurkić osztozott az első helyen. A második Nikolina Dobanovački lett, a harmadik helyet Stefan Janković szerezte meg. A felsősöknél is két első helyezettet jelölt ki a zsűri, Tamara Đukićot és Dalija Tomazovićot. A második helyet Gulyás Lívía szerezte meg, a harmadik Mészáros Viktor lett.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tipnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com